

comité autonòmic
unrwa
comunitat valenciana

Agència de Nacions Unides per als
refugiats de Palestina
www.unrwa.es

GUIA PEDAGÒGICA

ELS DRETS HUMANS I ELS OBJECTIUS DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE A TRAVÉS DEL TEATRE

Des de la situació de la població refugiada de Palestina

Edició: UNRWA Comunitat Valenciana
Textos: UNRWA Comunitat Valenciana i Rocambolesc Teatre.
Disseny i maquetació: www.ee-comunicacion.com
València, maig de 2017

Continguts publicats sota llicència CC by-SA: Creative Commons

Reconeixement – NoComercial – CompartirIgual (by-nc-sa): No es permet un ús comercial de l'obra original ni de les possibles obres derivades, la distribució de les quals s'ha de fer amb una llicència igual a la que regula l'obra original.

Aquesta publicació ha sigut realitzada amb el suport financer de la Generalitat Valenciana. El seu contingut és responsabilitat exclusiva d'UNRWA Comunitat Valenciana i no reflecteix necessàriament l'opinió de la Generalitat Valenciana.

GUIA PEDAGÒGICA

Elaborada en el marc del projecte "La Pau comença ací: els Objectius de Desenvolupament Sostenible i els drets humans en les aules valencianes".

Les seues finalitats són educatives.

Exemplar gratuït. Queda prohibida la seua comercialització.

comité autonòmic
unrwa
comunitat valenciana

C/ Roger de Llúria, núm. 14, 3r C, València

Telèfon: 96 3313615

www.unrwa.es

www.escuelasporlapaz.com

comité autonómico
unrwa
comunidad valenciana

Agencia de Naciones Unidas
para los refugiados de Palestina.
www.unrwa.es

ÍNDEX

UNRWA Comunitat Valenciana. Qui som?	4
Presentació	6
Del coneixement a l'acció	6
Blocs temàtics	7
Declaració universal dels Drets Humans	8
Bloc 1 "Conèixer per a Transformar"	9
Bloc 2 "Actuar per a Transformar"	10
Participants	11
Altres agents involucrats	12
Bloc 2 "Actuar per Transformar"	13
Objectius	14
Metodologia	14
Dinàmica per a les sessions 4 a 7	17
Sessió 4. Acció sensibilització	18
Sessió 5. Primers passos	26
Sessió 6. El muntatge	31
Sessió 7. L'assaig general	33
Annex I: Performances	35
ODS2: Amb l'alimentació no es juga	36
ODS 3: La salut no fa riure	39
ODS 4: El camí a l'escola	41
ODS 6: A la recerca de l'aigua per dret	46
ODS 8: A casa a treballar	48

Qui som?

L'Agència de Nacions Unides per als refugiats de Palestina (UNRWA) es l'Agència de Nacions Unides que treballa per abordar la situació humanitària derivada d'un dels conflictes de major durada del món: el palestí-israelià. Naix sota el mandat de l'Assemblea General de Nacions Unides l'any 1949, encara que és l'1 de maig de 1950 quan l'Agència va començar les seues operacions amb l'objectiu de facilitar suport d'emergència a les més de 700.000 persones refugiades de Palestina després de la primera guerra àrab-israeliana.

Avui, més de 65 anys després, la població refugiada de Palestina ascendeix a **més de 5,2 milions de persones a les quals UNRWA presta no només assistència, sinó que també promou projectes de desenvolupament i actua en defensa dels drets d'aquesta població en les 5 àrees d'operacions** (Jordània, Líban, Síria, Cisjordània i la franja de Gaza), tot esperant una solució pacífica i duradora en la seua situació difícil. Aquest any 2017 s'acompleixen 50 anys de l'ocupació del territori palestí ocupat (tPo) i 10 anys del bloqueig de la Franja de Gaza.

Com treballa l'Agència

UNRWA ha treballat pel benestar i el desenvolupament humà al llarg de quatre generacions de refugiats i refugiades de Palestina. Originalment concebuda com una organització temporal per a un període de tres anys, l'Agència ha hagut d'adaptar gradualment els seus programes per satisfer els canvis de necessitats de la població refugiada durant més de sis dècades.

Des que es va crear, l'Agència ha treballat sense interrupció tant en temps de calma relativa a l'Orient Mitjà com en temps d'enfrontament armat, oferint programes de desenvolupament i acció humanitària a la població refugiada de Palestina en educació, salut, serveis socials, infraestructures, microfinançament, protecció de drets humans i ajuda d'emergència, entre altres.

Actualment, gestiona 58 campaments de refugiats i més de 900 instal·lacions en les quals treballen prop de 32.000 persones, de les quals el 99 % té estatus de refugiat. Compta amb 702 escoles a les quals assisteixen més de mig milió d'estudiants de tot l'Orient Mitjà; 143 centres de salut primària que proporcionen més de 9 milions de consultes; 48 centres socials i de formació per a dones, i 33 centres de rehabilitació per a persones refugiades en situació de discapacitat, així com altres centres de serveis comunitaris.

El nostre compromís

UNRWA Comunidad Valenciana nace en el año 2006 con dos objetivos UNRWA Comunitat Valenciana naix l'any 2006 amb dos objectius fonamentals: donar a conèixer a la població valenciana la situació en la qual viu la població refugiada de Palestina, i difondre la labor humanitària i de protecció que UNRWA realitza. A més, treballa perquè entitats valencianes, tant públiques com privades, recolzen el manteniment dels serveis a la població refugiada de Palestina a través d'UNRWA.

Compleix aquesta tasca a través del treball que realitza a les àrees d'Acció Humanitària, Desenvolupament, Educació per al Desenvolupament, i Sensibilització. En Educació per al Desenvolupament, les seues intervencions pretenen despertar consciències crítiques i dotar d'eines la població valenciana per a la seua participació com a ciutadania global i la seua mobilització social enfront de la situació humanitària de la població refugiada de Palestina. Com a eixos transversals, l'organització duu a terme la seua feina des de la promoció dels Drets Humans, el Dret Internacional Humanitari, la Cultura de Pau i la Igualtat de Gènere.

Zonas de operación

Población por área

MAR MEDITERRÁNEO

12 campamentos
504.376
refugiados

9 campamentos
630.035
refugiados

SIRIA

LÍBANO

GOLÁN

ISRAEL

CISJORDANIA

JORDANIA

19 campamentos
970.633
refugiados

8 campamentos
1.388.668
refugiados

10 campamentos
2.247.768
refugiados

Campamentos establecidos en 1948	Campamentos establecidos en 1967	Población
●	▲	630 - 25.000
●	▲	25.000 - 50.000
●	▲	50.000 - 110.000
○	▲	
○	▲	
○	▲	

○ Checkpoint
▲ Muro de separación
▲ Muro de construcción
▲ Muro peneado

Los datos demográficos se basan en las estadísticas de UNRWA. Los datos de la población de los territorios ocupados en 1967 se basan en las estadísticas de UNRWA. Los datos de la población de los territorios ocupados en 1967 se basan en las estadísticas de UNRWA.

Presentació

En un moment de crisi global, l'Educació per al Desenvolupament (EpD), més que mai, es converteix en un dels puntals d'una societat justa, equitativa, inclusiva i sostenible que aposte pel coneixement de la realitat a partir de la crítica i la voluntat transformadora. L'EpD en espais formals i no formals té vocació emancipadora i ajuda a fomentar la solidaritat entre les persones, el sentit crític, el coneixement de la realitat global a partir de les coses més quotidianes i locals, i la mobilització i l'acció per al canvi social.

La societat ha anat dotant-se de mecanismes de garantia, defensa i protecció dels Drets Humans. Així mateix, ha anat establint marcs de desenvolupament aplicables amb caràcter universal, com els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) establits en l'Agenda 2030 pels Estats membres de les Nacions Unides l'any 2015, l'objectiu últim de les quals és la consecució i garantia dels Drets Humans recollits en la Declaració Universal de Drets Humans de 1948.

UNRWA Comunitat Valenciana, després de més de 10 anys d'experiència treballant en diferents espais educatius a través de la realitat de la població refugiada de Palestina, segueix mostrant el seu compromís amb la defensa i promoció dels Drets Humans i dels valors que aquests representen.

Aquesta Guia Pedagògica pretén guiar processos que porten a la participació de joves adolescents per a la transformació social, per a lluitar contra les injustícies de manera solidària, per un desenvolupament global i sostenible a través de l'Educació per al Desenvolupament, el Teatre Social i l'empoderament de joves promotors i promotores dels Drets Humans (DDHH) en instituts d'Educació Secundària.

L'Educació no és només un dret, sinó que és una eina per al coneixement, la protecció i la demanda de la resta de drets. Ningú

millor que les pròpies persones titulars de drets, com els i les joves als quals es dirigeix aquesta metodologia, per a formar part de la construcció, defensa, garantia i protecció dels seus drets fonamentals.

UNRWA Comunitat Valenciana aposta per l'impuls de joves promotors i promotores de Drets Humans, informats, formats i que defensen i reivindiquen els Drets Humans i aposten per la consecució dels Objectius de Desenvolupament Sostenible. És en l'Educació per al Desenvolupament des d'on les noves generacions poden elaborar respostes des d'allò local al global, amb un enfocament de Drets Humans i de Cultura de Pau, als reptes que planteja un món, una societat i una economia cada vegada més globalitzada i interdependent on la pobresa, la injustícia social, la desigualtat, el canvi climàtic o els conflictes que s'han transformat en crònics, són habituals i afecten tota la humanitat.

Del coneixement a l'acció

UNRWA Comunitat Valenciana treballa per a enfortir el coneixement, la sensibilització i mobilització d'una comunitat escolar de Secundària i Batxillerat conscient, solidària i compromesa amb els Drets Humans, els ODS i la Cultura de Pau, des de la situació de la població refugiada de Palestina.

En aquest sentit, la creació de Grups de joves Promotors i Promotores de Drets Humans-ODS en els centres educatius es pressuposa com una estratègia per a transformar els i les joves estudiants en agents de diàleg i acció provocadors del canvi, conscients de la seua titularitat de drets, assumint un rol actiu en la construcció d'un món més just des dels seus propis instituts.

Per això, UNRWA Comunitat Valenciana coordina la metodologia pedagògica que desenvolupa en les aules amb els equips d'Orientació i el cos docent dels Instituts d'Educació Secundària i Batxillerat per a la creació de Grups de Promotors i Promotores de Drets Humans i ODS, els quals reben una formació encaminada a la reflexió i realització d'una acció de mobilització a través del teatre (performance) en el seu entorn més pròxim (el propi Institut de Secundària) sobre DDHH i els ODS basant-se en la situació de la població refugiada de Palestina. En aquest sentit, resulta enriquidor el treball conjunt d' UNRWA Comunitat Valenciana amb el personal docent que lidera l'orientació pedagògica i Departaments com Filosofia, Història i Geografia, i Valors Ètics; i/o amb tutors i docents vinculats a assignatures optatives de teatre o activitats teatrals extraescolars.

Partint de les teories de Paulo Freire, el programa pedagògic desenvolupat per UNRWA Comunitat Valenciana amb l'equip docent en el centre educatiu s'estructura en dos Blocs: "Conèixer per a actuar" (sessions 1, 2 i 3) i "Actuar per a transformar" (sessions 4, 5, 6 i 7) vinculades a la progressiva transformació de l'alumne/a des de l'enfortiment de la seua consciència crítica cap a la seua mobilització a través del Grup de Promotors i Promotores de DDHH-ODS.

BLOC 1: CONÈIXER PER A ACTUAR

SESSIÓ 1	ELS DRETS HUMANS I UNRWA
SESSIÓ 2	TESTIMONIATGE DE VIDA D'UNA PERSONA REFUGIADA DE PALESTINA
SESSIÓ 3	ELS ODS CAP A LA CULTURA DE PAU

BLOC 2: ACTUAR PER A TRANSFORMAR

SESSIÓ 4	PRÀCTICA TEATRE DE L'OPRIMIT
SESSIÓ 5	LA CREACIÓ DEL GRUP DE PROMOTORS I PROMOTORES DE DDHH-ODS
SESSIÓ 6	EL MUNTATGE
SESSIÓ 7	L'ASSAIG

REPRESENTACIÓ DE LA PERFORMANCE

Tot l'alumnat de les aules involucrades en el programa participarà en el Bloc 1 (sessions 1, 2 i 3) i en la sessió 4 del Bloc 2, les quals tindran una durada aproximada de 55 minuts, ja que es realitzaran durant una classe lectiva de l'alumnat. En les sessions del Bloc 2 participaran alumnes que hagen decidit anar més enllà en el seu compromís i ho canalitzen amb la seua pertinença al Grup de Promotors i Promotores de DDHH, que realitzarà una performance teatral en el seu centre educatiu.

Durant aquestes sessions, l'alumnat rebrà formació enfocada a la identificació dels Drets Humans i la seua vulneració en el context de territori Palestí ocupat (tPo) i en la població refugiada de Palestina, així com el coneixement de l'agenda de desenvolupament que proposen els ODS, que reverteix en la garantia i protecció dels Drets Humans. D'altra banda, aprendrà tècniques teatrals que li serviran per a abordar aquest compromís amb la transformació social.

Declaració universal dels Drets Humans

OBJETIVOS DE DESARROLLO SOSTENIBLE

17 OBJETIVOS PARA TRANSFORMAR NUESTRO MUNDO

Bloc 1

“Conèixer per actuar”

Sessió 1

OBJETIUS

- Acostar-se als DDHH i reconèixer les seues situacions de gaudi i vulneració.
- Conèixer la promoció i protecció de DDHH des de la realitat de la població refugiada de Palestina.
- Conèixer el treball de protecció de DDHH d'entitats com UNRWA

Vídeo. Què són els DDHH?
Dinàmica, desitjos i necessitats.

Sessió 2

OBJETIUS

- Promoure la vulneració i protecció dels DDHH a través d'un enfocament pròxim d'històries de vida.
- Conèixer una aproximació històrica al conflicte palestí-israelià.
Eliminar prejudicis i estereotips.

Testimoniatge de vida de persona refugiada de Palestina.

Sessió 3

OBJETIUS

- Presentar els 17 ODS com una oportunitat per a aconseguir un món més just, sostenible i pacífic.
- Abordar la resolució pacífica de conflictes per a la consecució de la Cultura de pau.

Vídeos ODS
Dinàmica Pau positiva/negativa

Bloc 2

“Actuar per a transformar”

Sessió 4

OBJETIUS

- Usar el teatre per reforçar coneixements.
- Generar participació.
- Desinhibir-se, expressar-se amb el cos i improvisar.
- Realitzar una pràctica teatral com a sensibilització.

Passos 1, 2 i 3

Sessió 5

OBJETIUS

- Aconseguir la cohesió i el sentiment de grup a través d'exercicis cooperatius.
- Plantejar una performance/acció teatral.

Passos 1, 2, 3, 4 i 5

Sessió 6

OBJETIUS

- Muntar la performance.
- Enriquiment col·lectiu.
- Distribució de tasques.
- Reforçar i animar al grup.

Passos 1, 2 i 3

Sessió 7

OBJETIUS

- Assajar la performance.
- Conversió de l'alumnat en agents actius de sensibilització i canvi, garantint l'efecte multiplicador del missatge i el seu impacte.

Passos 1 i 2

Sessió 8 - PERFORMANCE

Participants

Alumnat de:

• **Valors Ètics 3r i 4t ESO:** En el marc de la dignitat de la persona com a fonament de la Declaració Universal de Drets Humans i la seua aplicació en casos concrets (població refugiada de Palestina / territori palestí ocupat); el respecte i la igualtat; i el descobriment de moviments i institucions per la defensa dels Drets Humans; i la participació ciutadana davant dels riscos de deshumanització i destrucció del planeta i els reptes de la ciutadania global en el món actual.

Valors ètics és una de les matèries del bloc d'assignatures específiques de Secundària on s'aborda l'adquisició de competències cíviques i socials de la manera més directa. La matèria implica en si mateixa una reflexió sobre els pilars ètics que sostenen una societat i convida a l'alumnat a ser conscient de la importància d'assumir valors ètics i morals, permetent treballar la resolució pacífica de conflictes i impulsant actituds com la tolerància, l'empatia i la solidaritat, entre altres.

La programació curricular de la matèria de Valors ètics és especialment pertinent per als objectius que UNRWA Comunitat Valenciana desenvolupa en la seua programació, ja que promou el respecte a la Declaració Universal de Drets Humans i altres normes que estableixen principis de convivència, drets i llibertats. A més, la matèria persegueix convertir a l'alumnat en agent del seu propi desenvolupament i afavorir la construcció d'una societat lliure, sense discriminació i justa, fomentant-hi la participació activa de les persones.

No obstant això, existeixen altres matèries i nivells educatius on és coherent el desenvolupament de la present metodologia que permet transversalitzar la promoció dels DDHH i els ODS en el marc de l'Educació per al Desenvolupament, que serien:

• **Arts Escèniques 4t ESO i BATXILLERAT D'ARTS:** L'organització de projectes d'escenificació permet el desenvolupament de les capacitats creatives i expressives de l'alumne a través de l'ús dels diferents llenguatges escènics. La conformació de grups de joves promotors/es de DDHH i ODS permet expressar diferents idees i emocions amb creativitat, a través de les arts escèniques, desenvolupant competències comunicatives, socials, expressives o aquelles relacionades amb la resolució de problemes.

• **Filosofia 4t ESO i 1r BATXILLERAT:** Potenciant una actitud crítica que ajuda a saber pensar, raonar i argumentar evitant el pensament únic i la crítica de prejudicis i idees dominants majoritàriament acceptades, així com l'establiment de valors que milloren la societat. La Filosofia persegueix la comprensió de si mateix i del seu món, per part de l'alumnat, cosa que es facilita per una metodologia que afavoreix la seua actitud crítica i reflexiva, respectuosa amb els valors universals i participativa, i afavoreix l'adquisició de les competències clau.

• **Geografia i Història 4t ESO:** En el marc del coneixement de causes i conseqüències de processos històrics, reflexionant sobre la importància de disposar d'una perspectiva històrica per a entendre el present i projectar un futur possible; així com sobre els desafiaments del nostre món globalitzat. La matèria es clau per a conèixer la societat i contemplar-la des d'una perspectiva global i integradora.

• **Tutoria 3r i 4t ESO / 1r BATXILLERAT:** En el marc de la contribució a actituds positives cap a la solidaritat, la responsabilitat, el respecte, la tolerància, la no-violència i el judici crític.

Altres agents involucrats:

- **Equip docent i Orientador:** Encara que l'alumnat és el col·lectiu principal del programa, el rol de l'equip orientador i docent és fonamental en tots dos blocs, especialment amb la seua presència durant el primer bloc i el seu acompanyament i assessorament en el segon bloc.

El rol de l'equip docent/orientador involucrat en el programa parteix d'adaptar la proposta pedagògica i gestionar la cessió d'espais i horaris lectius de l'alumnat per a la correcta execució del programa, a més, participar en sessions formatives sobre UNRWA, Drets Humans, ODS, Educació per al Desenvolupament i situació de la població refugiada de Palestina.

Una vegada que el programa s'ha iniciat, l'equip docent/orientador ha d'enfortir els continguts treballats en la seua tasca diària d'aula, recolzant-se en materials pedagògics facilitats per UNRWA Comunitat Valenciana; així com facilitar la logística per a la implementació de les diferents activitats, difondre-les i socialitzar-les.

D'altra banda, és fonamental que motive la participació de l'alumnat en l'aula i en la creació dels Grups de Promotors i Promotores de DDHH i ODS; sent un canal de comunicació entre l'equip d'UNRWA Comunitat Valenciana i el grup de joves voluntaris i voluntàries als qui ha de facilitar un acompanyament i, en cas de ser necessari, donar un impuls.

- **Equip d'Educació per al Desenvolupament d'UNRWA Comunitat Valenciana:** El rol d'UNRWA Comunitat Valenciana és gestionar i coordinar totes les accions contemplades en el programa; implementar les activitats de formació, sensibilització i mobilització sobre drets humans i Objectius de Desenvolupament Sostenible; preparar materials pedagògics i adaptar curricularment la matèria en la qual s'haja de situar l'execució del programa, al costat del cos docent/orientador. A més, contribueix a la difusió i socialització de les activitats, per a la qual cosa prepara el material necessari.

Durant el primer Bloc "Conèixer per a Actuar", l'equip d'UNRWA Comunitat Valenciana dirigeix el procés de formació de l'alumnat en sessions que es realitzen en classes lectives, mentre que en el segon Bloc "Actuar per a transformar", la seua responsabilitat és dinamitzar i motivar la conformació de Grups de Promotors i Promotores de DDHH i ODS en els instituts proposant diferents accions teatrals perquè l'alumnat enriqueixa i desenvolupa una performance mostra del seu compromís.

- **Dinamitzadors / Dinamitzadores teatrals:** El rol de professionals amb experiència en dinamització teatral cobra protagonisme en el Bloc "Actuar per a transformar". Durant les 4 sessions corresponents a l'esmentat Bloc, una o diverses persones es responsabilitzaran d'una primera pràctica de sensibilització i tres pràctiques més per a preparar l'acció teatral de mobilització que durà a terme l'alumnat. Aquesta persona/equip orientarà l'alumnat sobre tècniques teatrals i en motivarà el compromís per un objectiu comú: sensibilitzar la resta de la seua comunitat educativa sobre els Drets Humans i els Objectius de Desenvolupament Sostenible des del teatre. Per això, acompanyaran UNRWA Comunitat Valenciana i el personal docent involucrat en el desenvolupament de les sessions pràctiques fins a la presentació de la performance.

Els o les dinamitzadores poden ser personal contractat per UNRWA Comunitat Valenciana per a dur a terme aquesta feina, o personal docent especialitzat dels propis instituts responsables de grups de teatre i/o l'activitat extraescolar de teatre.

→ Bloc 2
“Actuar per a transformar”

Aquest Document Metodològic pretén precisament desenvolupar la metodologia corresponent al **Bloc “Actuar per a transformar”, centrades en la pràctica teatral des de la metodologia plantejada pel Teatro Social y del Oprimido**, corresponent a les sessions 4 (acció de sensibilització) i les relatives a la conformació i funcionament del Grup de Promotors i Promotores de Drets Humans (5, 6 i 7, acció de mobilització; vegeu esquema detallat en pàgina 11), que culminarà en el desenvolupament d’una *performance* i la seua representació per part de l’alumnat parteix del Grup davant del centre educatiu.

Es tracta d’implicar els i les participants de manera activa aconseguint que s’involucren desenvolupant i protagonitzant ells i elles mateixes, accions teatrals destinades a transformar la realitat injusta que ens envolta. L’alumnat que forma part del Grup assumeix un rol com a agent multiplicador del missatge.

Objectius

- A. Proporcionar a l’alumnat una experiència teatral pràctica en relació als Drets Humans, els Objectius de Desenvolupament Sostenible i la Cultura de Pau que desenvolupe les seues competències, en particular en allò relacionat amb la resolució pacífica de conflictes.
- B. Aprofundir en la situació actual de la població refugiada de Palestina de manera dinàmica i vivencial generant empatia i convertint l’alumnat en Promotors i Promotores de DDHH i els ODS en els seus centres educatius.

Metodologia

La metodologia d’aquest Bloc és **pràctica i participativa** sobre la base del Teatro Social-Teatro del Oprimido d’Augusto Boal, inspirat en la *Pedagogia de l’oprimit* de Paulo Freire, i, en definitiva, en el llenguatge teatral com a eina per a la resolució de conflictes i motor de canvi social.

Les arts escèniques permeten expressar i comunicar idees, sentiments i vivències. La seua presència en l’educació és fonamental, ja que contribueixen al desenvolupament humà d’una forma holística en integrar l’ús del cos, la veu i la mirada en un espai i un temps determinat. La pràctica de les arts escèniques relacionen l’alumnat amb l’entorn i l’ajuden a entendre millor el món que els envolta a través de la cultura.

- **Teatre social y participatiu**, com a eina de treball per a la visibilització i interiorització de situacions problemàtiques o crítiques dins de determinats contextos com en el que viu la població refugiada de Palestina, on existeixen desigualtats per motius culturals, econòmics i/o polítics o d’una altra índole. Les situacions visibilitzades en l’aula amb l’alumnat reflecteixen la vulneració i/o protecció dels Drets Humans i la seua relació amb els ODS. Després de visibilitzar la situació, se succeeixen propostes de garantia dels DDHH, resolució pacífica dels conflictes a través d’un enfocament obert, participatiu, crític i reflexiu.
- **Teatre del Oprimit** d’Augusto Boal, que planteja utilitzar el teatre i la dramatització com un instrument eficaç per a la comprensió i la cerca d’alternatives a problemes de la vida quotidiana. Es proposa que l’alumnat es convertisca en protagonista d’una acció dramàtica experimentant diferents situacions plantejades, la qual cosa contribuirà a la seua empatia amb la situació de la població refugiada de Palestina, al seu compromís amb els DDHH i els ODS, i al seu empoderament com a agent de canvi.
- **Llenguatge i joc teatral**. Mitjançant el joc de l’actuació i les tècniques actors es fa partícips els i les alumnes, els quals es converteixen alhora en espectadors i actors del conflicte escenificat.

Tots aquests elements impulsen una reflexió que parteix de la vivència directa, observant les emocions i pensaments que s'han produït mentre es representen rols en el marc d'una situació pròxima o aliena per a l'alumnat.

Coneixent les característiques del col·lectiu destinatari en edat escolar (primer i segon cicle d'ESO i Batxillerat) i els reptes que planteja en l'actualitat la societat de la informació i la comunicació (cultura de la imatge i la immediatesa, disponibilitat de gran quantitat d'informació en temps real, necessitat de criteris per a discriminar i prioritzar continguts), el teatre és una eina clau per a aprofundir en els temes relacionats amb els DDHH, els ODS i la situació de la població refugiada de Palestina. A més, per la seua pròpia metodologia lúdica, les arts escèniques generen una vinculació afectiva en el grup amb un objectiu pràctic: la representació o *performance*.

A través de l'aprenentatge pràctic de l'experiència grupal, que inclou habilitats i recursos com l'**expressió corporal, la interpretació dramàtica, el joc de rols, l'escolta activa o la comunicació assertiva**, es pretén que l'alumnat interioritze els conceptes treballats en les sessions del Bloc 1 *Conèixer per a actuar* i s'implique activament en la promoció i difusió dels valors que els són implícits, com el respecte dels Drets Humans, la resolució pacífica de conflictes i l'interès, empatia i mobilització per la situació de la població refugiada de Palestina i l'assoliment dels Objectius de Desenvolupament Sostenible.

La intervenció dota l'alumnat d'una sèrie d'eines i experiències que **complementen el seu currículum acadèmic, faciliten el desenvolupament de competències i la seua solidaritat** com a part d'una ciutadania global, a més de fomentar **la seua maduresa, responsabilitat i capacitat de participació i implicació en projectes col·lectius**.

En la metodologia prima el protagonisme de l'alumnat, centrant el desenvolupament de les sessions de treball en l'activitat cooperativa entre tots els membres del grup. Inclou el treball amb aspectes de la vida real i està oberta a l'entorn immediat amb el propòsit que aquests tinguen una incidència en la vida de l'alumnat. Part del nivell

de coneixements de l'alumnat per a assegurar la construcció d'un aprenentatge significatiu connectant a l'alumnat amb la seua realitat més propera i generant empatia amb una realitat més global.

Per això, s'utilitza el **psicodrama educatiu**, a través del qual es fa servir el joc dramàtic per a integrar situacions d'aprenentatge. El psicodrama suposa per a l'educació emocional una forma de promoure i ajudar al creixement personal: desenvolupa l'espontaneïtat i permet els impulsos corporals, les emocions, el pensament i la voluntat davant les situacions. El **joc dramàtic** resulta òptim per a evitar emocions de caràcter negatiu com la por i l'ansietat. A més, el caràcter simulat permet "transformar" i donar un final alternatiu als conflictes i transmetre d'aquesta forma expectatives positives sobre les seues possibles solucions.

La metodologia prevista presenta un caràcter globalitzador i interdisciplinari, permetent que l'alumnat arribe per si mateix les seues pròpies conclusions. A més, presta especial atenció a la motivació de l'alumnat, cuidant les relacions entre els membres del grup, impulsant la seua autoestima i reforçant la seua participació.

En definitiva, en les diferents sessions del Bloc 2 *Actuar per a transformar-se* succeeixen activitats i exercicis que desperten el gust i la passió per aprendre a través del teatre en un context de no violència i per al que és indispensable:

- Introduir recursos propis de les arts escèniques.
- Afavorir un aprenentatge i ús inicials del llenguatge corporal, utilitzant el cos per a expressar i comunicar.
- Facilitar la comunicació entre integrants del grup.
- Establir un clima de desinhibició i confiança grupals, així com desimboltura en les dinàmiques i exercicis teatrals, la qual cosa contribuirà a l'empoderament del propi alumnat i la seua capacitat de ser agent de canvi.
- Fomentar la participació i la cooperació.
- Canalitzar les seues emocions enfront dels coneixements transmesos i la seua reflexió crítica, així com el seu compromís amb la vulneració dels DDHH i l'assoliment dels ODS des de la situació de la població refugiada de Palestina.
- Fomentar la igualtat de gènere i contribuir a desmitificar estereotips de gènere arrelats socialment (la cura també pot ser realitzat per homes, hi ha ocupacions laborals que també poden ser desenvolupades per dones, visibilitzar a les xiquetes i dones refugiades de Palestina com a pilars de la societat i les dimensions específiques que sobre elles té el bloqueig i l'ocupació, etc.).

És recomanable que el centre educatiu (docents i alumnat) trie un Objectiu de Desenvolupament Sostenible sobre el qual desitja fer major incidència en les aules abans de l'inici del programa i del Bloc "Conèixer per a actuar", de tal manera que les sessions pedagògiques aborden en major profunditat el dit ODS i els seus Drets Humans relacionats. Amb coherència, l'ODS serà el fil conductor de la performance que prepara l'alumnat en el bloc "Actuar per a transformar".

→ Dinàmiques per a les sessions 4 a 7

Sessió 4

ACCIÓ SENSIBILITZACIÓ

Aquesta sessió té com a **OBJECTIU reforçar els coneixements apresos** per l'alumnat en el Bloc 1 (sessions 1, 2 i 3) des d'un **esperit crític i canalitzar l'empatia-sensibilització** generada **en l'alumnat** cap al seu compromís amb els DDHH i els ODS a través de tècniques teatrals. Tot açò contribuirà a generar una actitud participativa cap a la mobilització en l'alumnat que facilite posteriorment la conformació dels Grups de Promotors i Promotores de DDHH (sessions 5 a 7).

La metodologia parteix d'una ruptura de barreres habituals en el treball amb xics i xiques d'ESO i Batxillerat, tals com la vergonya, el desinterès i la falta de motivació. Les accions de sensibilització desenvolupades com a part de l'Activitat 3 d'aquesta sessió fomentaran la cooperació, la participació i la confiança, combinant alguns dels exercicis descrits a continuació per a afavorir la desinhibició, l'expressió corporal, la improvisació i la creació col·lectiva. Els exercicis d'interpretació preparats per a aquesta sessió s'emmarquen en l'ODS concret i els Drets Humans que ho acompanyen treballats en el Bloc 1.

PARTICIPANTS: Alumnat de Secundària i Batxillerat, amb l'acompanyament del docent i equip d'UNRWA Comunitat Valenciana.

DURADA: 55 minuts.

METODOLOGIA: Consta de 3 Passos: Desinhibició, Expressió corporal, i Improvisació i Creació. Cada pas compta amb diferents exercicis a triar en funció de les característiques de l'alumnat.

MATERIAL: Targetes de situacions exercici El Mur / Bola del món inflable.

LLOC: Espai ampli com a pati de l'IES, saló d'actes o gimnàs.

→ Pas 1. LA DESINHIBICIÓ

TRENCAR EL GEL (10 minuts)

Es tracta d'un exercici d'escalfament en el qual alumnes es desplacen per l'aula i/o pati seguint unes pautes preestablertes vinculades a missatges. Aquestes pautes aniran modificant-se i l'alumnat haurà de parar esment davant de qualsevol canvi possible. Per exemple, s'indicaran canvis en la velocitat del pas o accions a realitzar com ara salts o moviments concrets, pronunciats per la persona que dirigeix l'exercici.

Alguns exemples de pautes amb missatge són:

- *Corre, detin-te bruscament davant d'un mur imaginari i continua fugint.*
- *La teua escola està a dues hores d'ací. Corre si vols arribar-hi.*
- *Camina cap a un centre sanitari carregant un bebè malalt.*
- *Tornes del pou amb dues garrafes d'aigua molt pesades. No pots amb elles.*
- *Camines entre enderrocs per un carrer sense llum d'un campament de població refugiada.*

GIRA EL MÓN (5 minuts)

L'alumnat se situarà en posició de cercle gran, mantenint certa distància entre cadascun dels membres del grup. Una **bola del món** inflable (**un globus, si no n'hi ha**) ha de botar en la part central del cercle sense poder caure a terra. Els i les participants han de desplaçar-se al centre del cercle per a colpejar la bola del món al mateix temps que pronuncia un número. Cal tenir en compte que només pot eixir un alumne o alumna cada vegada. Per això, el grup haurà de mantenir una escolta activa per decidir en cada moment qui ix. Si dos participants ixen alhora, un d'ells haurà de retrocedir i cedir el seu torn a l'altre. Es comptarà fins al número d'alumnes participants, tornant cap enrere fins a zero. Cada vegada que es

produïsquen errors de coordinació es tornarà a iniciar el compte.

A continuació es repeteix l'exercici, però en lloc de realitzar un compte numèric, l'alumnat sosté la bola del món i se la passen uns a uns altres, sense deixar que caiga a terra, mentre s'anomenen els diferents països del món que es coneixen.

Finalment, es repeteix l'exercici però nomenant alternativament una característica que reflectisca la injustícia del món actual, seguida d'una altra que fomenti una cultura de pau.

EL RITME DELS DRETS (5 minuts)

L'alumnat se situa en posició de cercle gran. Mantenint un ritme binari corporal amb les mans, alternant palmades i percussió en les cuixes. Començant pel primer, s'ha de dir el nom i assenyalar un dret humà. El/la següent participant nomenarà el company que acaba de parlar, dirà el seu dret i afegirà el seu nom i un nou dret. Quan algú perd el ritme o la concentració, ha d'asseure's i seguir mantenint el ritme, però serà la resta de participants qui continue donant-li ritme als drets fins que només pugui quedar-ne un.

LA CONFIANÇA (5 minuts)

Es divideix a l'alumnat en parelles. Un membre de la parella tanca els ulls mentre que l'altre té el rol de guia o acompanyant. Aquest ha de tenir una mà en el muscle del company o companya per a poder guiar el seu desplaçament per l'espai evitant tocar la resta de l'alumnat i desplaçant-se en silenci. Passats uns minuts s'intercanvien els rols. A continuació, es forma un cercle gran i es col·loca un participant al centre, amb els ulls tancats, movent-se en la direcció que desitge mentre el cercle, amb les mans agafades, ha de desplaçar-se al compàs evitant ser tocat per l'alumne o alumna.

→ Pas 2. L' EXPRESIÓ CORPORAL

FES UN GEST! (5 minuts)

L'alumnat se situarà en cercle. Un a un diran el nom del company o companya que tenen a la seua dreta i realitzaran un gest alhora, i així successivament, on prevaldrà la velocitat de resposta i no es podrà repetir el mateix gest. El gest haurà d'estar vinculat als ODS i als Drets Humans vinculats. Per exemple, si es tria l' ODS4 Educació de Qualitat, l'alumnat haurà de realitzar un gest (acompanyat del nom del company/a) relacionat amb qualsevol objecte, acció, o imatge pertanyent, per exemple, al sistema educatiu o allò que frena o promou l'ODS amb el qual s'inicia la ronda de gestos, i així successivament. En el cas de bloqueig del joc, la persona dinamitzadora anomena un altre ODS i es continua.

ESPILLET MÀGIC (5 minuts)

Es divideix tot l'alumnat en parelles. Un dels membres de la parella, en silenci, realitza una acció relacionada amb els Drets Humans, els ODS i la Cultura de Pau i el company o companya ha d'imitar-lo com si fóra un espill, generant de manera conscient confiança entre la parella per al desenvolupament d'exercicis posteriors. Qui imita ha d'identificar què és allò que el seu company o companya ha volgut representar en relació a la vulneració dels Drets Humans. A continuació, s'intercanvien els rols entre la persona que proposa i la que imita. Exemples: conrear la terra i comprovar que no produeix, estudiar sota la llum d'un ciri, atendre un pacient, traure i beure aigua no potable d'un pou, etc.

CAMINANT ES FA CAMÍ (5 minuts)

Es selecciona un alumne o alumna que exercirà el rol de líder i dirigeix una fila índia que es desplaça per l'espai i en la qual l'alumnat ha d'imitar l'acció representada pel líder. Després d'un breu recorregut en el qual es potenciarà l'escolta i observació activa, un altre membre del grup avançarà fins a situar-se davant del propi grup per a liderar una nova acció.

Les representacions han d'estar relacionades amb les sessions prèvies sobre Drets Humans, Objectius de Desenvolupament Sostenible i Cultura de Pau, de les quals ha participat l'alumnat. Els gestos de la persona que dirigeix la fila poden tractar de reflectir conceptes de manera general com educació, discriminació, salut, malaltia, fam, justícia, violència, cooperació, diàleg; emocions com amor, pau; o situacions concretes vinculades a la vulneració o protecció dels Drets Humans que se li ocorreguen, creativament, a l'alumnat.

→ Pas 3. LA IMPROVISACIÓ I LA CREATIÓ COL·LECTIVA

EL MUR (25 minuts)

Es divideix l'alumnat en diferents grups que hauran d'improvisar una mateixa situació a través del llenguatge no verbal a banda i banda d'un mur que separa un lloc on es protegeixen els DDHH d'un altre on es vulneren. La primera escena es recrea en un context de desprotecció per a les persones i finalitza amb una imatge estàtica sobre la qual reflexiona la resta de grups. A continuació, es desenvolupa la mateixa situació però en un context digne on es garanteixen els drets.

Alguns exemples de situacions per a la improvisació i la creació col·lectiva són:

→ Situació 1:

El viatge de la teua vida (explicació de l'estatus d'una Persona Refugiada de Palestina).

L'any 1948, gran part de la població palestina va haver d'eixir de les seues cases a tot córrer i no van poder endur-se totes les seues pertinences. Molts dels palestins i palestines que van fugir no van coincidir en les seues destinacions d'exili amb els seus éssers estimats i es van quedar famílies separades com aquelles que viuen en la Franja de Gaza i Cisjordània. No poden a més tornar a les seues llars.

Una família palestina emprèn eixe viatge cap a l'exili, un viatge en el qual no poden triar quines coses o a qui se'n portarien amb ells; triar la seua destinació o la durada del viatge per a, en un futur, tornar a les seues llars. Al mateix temps, una família valenciana prepara les seues vacances estivals, fent-se la maleta en un clima d'il·lusió i alegria.

→ Situació 2:

Les escoles en el territori Palestí ocupat (Dret a una Educació de qualitat).

La major part dels infants que no assisteixen a l'escola està en zones en conflicte en entorns caracteritzats per la inestabilitat i la violència. Xiquets i xiquetes han de cercar rutes escolars segures i més llargues per a arribar a l'escola. En el territori palestí ocupat, xiquets i xiquetes prenen entre 2 i 5 vegades rutes més llargues per a arribar als seus col·legis; algunes escoles han sigut destruïdes en ofensives militars; existeixen restriccions al subministrament elèctric que influeixen en les hores de llum per a poder estudiar en la Franja de Gaza; molts col·legis es veuen obligats a fer torns dobles davant de la necessitat d'infraestructura escolar per atendre

tota la població; molts xiquets i xiquetes han d'abandonar l'escola per a buscar vies alternatives d'ingressos per a les seues famílies.

Un matí durant una ofensiva militar israeliana en la Franja de Gaza, un grup de xiquetes i xiquets refugiats de Palestina es troba en el seu col·legi quan se succeeixen els bombardejos. Com a conseqüència d'açò, la infraestructura comença a esfondrar-se i provoca el pànic en els menors, que mostren por davant la violència viscuda. Açò ha provocat que molts menors mostren quadres d'ansietat i estrès i es mostren agressius, retrets, irritats, amb por.

→ Situació 3:

El repte de la Seguretat Alimentària en la Franja de Gaza (Dret a l'Alimentació).

L'ocupació, el conflicte, les restriccions a la mobilitat, l'augment dels preus, la pobresa i la desocupació impedeixen que les famílies puguin tenir garantida la seua seguretat alimentària. Els seus mitjans de vida han sigut destruïts en les ofensives militars, i han perdut els seus treballs. No tenen recursos per a comprar aliments. Tenen dificultats per a accedir a les seues terres de cultiu. L'aigua de l'aqüífer està contaminada o barrejada amb aigua de mar, per la qual cosa no és potable i no és apropiada per a regar els cultius. No es permet l'entrada de materials per a reconstruir la infraestructura destruïda. En aquestes ocasions, el repartiment d'ajuda alimentària es fa necessari com a ajuda humanitària. A més, la població de la Franja de Gaza veu com l'espai del mar en el qual poden pescar és molt limitat.

Madleen Kullab, de 21 anys, és l'única dona pescadora (coneguda) en la Franja de Gaza. Amb la frontera de pesca imposada per Israel, la indústria ha sigut pràcticament aniquilada. Però malgrat la dificultat per a capturar peixos en la regió restringida, aquesta jove pren cada dia un vaixell a la recerca del mar. Al seu costat, altres pescadors tracten d'accedir a l'aliment que proporciona el mar, això

sí, en menys d'un terç de les zones de pesca que els correspondrien. Una vegada en els límits els esperen vaixells israelians.

→ Situació 4:

L'embaràs a Cisjordània (Dret a la Salut).

El Mur obliga a unes 60 comunitats palestines a Cisjordània a prendre rutes més llargues per accedir als hospitals. Organitzacions com UNRWA compten amb clíniques mòbils per a atendre aquelles persones que no tenen centres de salut pròxims. No obstant això, són moltes les persones que han de creuar el Mur per a poder tractar-se malalties cròniques com la diabetis o el càncer. A més, gran part de les dones embarassades pateix anèmia derivada d'una alimentació inadequada.

Samira està embarassada. El seu poble, al nord de Cisjordània, està envoltat pel Mur l'única entrada del qual està controlada per un check-point (control militar). Una nit, Samira es posa de part. Desperta els seus fills i marit i es dirigeixen cap a l'hospital més proper a tan sols uns quilòmetres, però quan arriben al check-point, els soldats els impedeixen el pas. El marit de Samira intenta convèncer-los que els deixen passar, ja que l'hospital està a l'altre costat, però no ho aconsegueixen. Nerviosa i espantada, la família emprèn el camí de tornada a casa quan, abans d'arribar, en el cotxe, Samira, que a més se sent feble per l'anèmia que pateix, dona a llum.

FOTOGRAFIA EL TEU DRET (10 minuts)

Es divideix l'aula en xicotets grups de 6-8 persones, que en silenci hauran de representar a través d'una figura estàtica, com si es tractara d'una fotografia, una escena representativa del ODS corresponent. Per exemple, si es tractara del ODS 8, Treball decent i Creixement econòmic, poden triar temes com: treball més de 8 hores diàries i en les pitjors condicions, cansament, esforç, dignitat, fàbrica, agricultor/a, etc.

SÍ, I A MÉS... (10 minuts)

Es tracta d'inventar una història imaginària de manera col·lectiva. Cada alumne/a crea una frase de la història, que sempre comença amb un "Sí, i a més...", amb l'excepció de qui inicia el relat. A continuació, s'indiquen diversos exemples per a iniciar una dinàmica:

- *Una xiqueta de Palestina va anar a escola de matí.*
- *Sí i a més, estava preocupada per si es trobava amb un check-point (control militar).*
- *Sí i a més, aquell dia va aconseguir passar ràpidament...*
- *Sí i a més, per arribar a l'escola havia de cercar una ruta segura...*
- *Sí i a més, quan finalment hi va arribar, es va trobar una clau sota la porta...*

I així successivament fins a crear una història de manera col·lectiva, alternant dificultats i possibilitats.

OBJECTE PERDUT (10 minuts)

Un alumne/a ix del grup per no escoltar l'objecte que ha de descobrir després fent preguntes a la resta de companys. L'escollit o escollida ha de descobrir de quin objecte es tracta formulant preguntes a través de les quals el grup puga descriure aquest objecte i indicar per a què serveix. Les preguntes solament podran ser contestades amb Sí o No. En encertar-ho s'uneix al grup i es repeteix l'exercici amb un altre objecte. Exemples: bata de metge o metgessa, habitatge digne, canya de pescar, guix per a ensenyar, clau de la casa perduda, olivera...

Sessións 5, 6 i 7

ACCIÓ MOBILITZACIÓ

GRUP DE PROMOTORS I PROMOTORES DE DDHH-ODS

QUI SÓN

Són **estudiants de Secundària i/o Batxillerat** de les aules dels centres educatius on UNRWA Comunitat Valenciana haja desenvolupat el programa pedagògic anterior juntament amb l'equip docent del centre, al que es poden sumar joves de l'activitat extraescolar de teatre o joves en equips de mediació, en cas d'existir en els centres educatius on es desenvolupe el programa.

Cada Grup estarà constituït entre 8 i 25 persones, que participaran d'unes sessions específiques enfocades a la promoció de Drets Humans (DDHH) i ODS identificant les vulneracions de DDHH i apostant per la seua garantia i per l'assoliment de les metes dels 17 ODS relacionats amb aquests DDHH davant la seua comunitat educativa, com a agents promotors del canvi.

Com a part de la seua pertinença al Grup, aquells i aquelles alumnes que siguen Promotors i Promotores de DDHH-ODS hauran d'assumir els **compromisos i les responsabilitats** següents:

- Mantenir un compromís ferm amb la promoció i defensa dels DDHH, i l'assoliment dels ODS.
- Participar en sessions de coordinació i formació específica sobre defensa i promoció dels Drets Humans, Cultura de Pau i ODS des de la situació de la població refugiada de Palestina.
- Seguir la normativa de funcionament del Grup, afavorint la col·laboració, la participació, la cooperació i la resolució pacífica de conflictes.
- Sensibilitzar i orientar en el seu entorn educatiu sobre vulneració i garantia dels DDHH, la Cultura de Pau i la consecució dels ODS.
- Realitzar una performance que visibilitze la situació de la població refugiada de Palestina com a part del seu compromís amb els DDHH i els ODS.

COM, QUAN I ON ES CREA EL GRUP

Abans de finalitzar la sessió 4, UNRWA Comunitat Valenciana planteja a l'alumnat la creació d'un grup de joves per a realitzar una acció de mobilització en la seua comunitat educativa per a defensar i promocionar allò que han après a través d'una performance teatral. No obstant això, des de l'inici del programa pedagògic en el centre, es presentarà aquesta possibilitat futura i s'hi anirà fent incidència al llarg de les sessions.

UNRWA Comunitat Valenciana facilita una llista per a la inscripció en totes les classes on s'ha realitzat el programa fins al moment.

Una vegada l'alumnat s'ha inscrit, es coordinarà amb el o la docent responsable del seguiment del grup possibles dates i horaris fora de l'horari lectiu que seran acordats amb l'alumnat per a realitzar les tres sessions previstes. En el cas que en un IES el programa solament s'haja desenvolupat amb un grup d'aula o amb un grup d'arts escèniques, es convidarà tota l'aula a participar de la iniciativa i a la preparació de les sessions en horari escolar, coincidint amb la matèria on s'ha enclavat la realització d'activitats prèvies. En aquest cas, és necessari que tot el grup consensue la seua participació en la iniciativa.

Per tant, en funció de les característiques i les oportunitats existents en cada centre educatiu i la motivació de l'alumnat, així com de les aules participants, es podrà optar per una via de creació o una altra.

De forma excepcional, el grup podrà estar obert a la participació d'alumnat que no haja rebut la formació del bloc "Conèixer per a actuar". És el cas d'estudiants que formen part d'equips de mediació, dinamització o teatrals dels IES, ja que els seus perfils poden enfortir pels seus coneixements l'èxit en la presentació de la performance.

FUNCIONAMENT

Les **reunions** del Grup tindran lloc **en el centre educatiu**, bé **en horari escolar o extraescolar**, en funció de si el grup és un conjunt heterogeni format per alumnes de diferents aules i/o nivells, per a la qual cosa serà necessari acordar temps fora de l'horari lectiu; o, pel contrari, es tracta d'un grup integrat per la totalitat de l'alumnat d'una aula concreta. En aquest cas, i com ja s'ha esmentat, les sessions es realitzaran dins de la mateixa assignatura on s'hagen desenvolupat les sessions prèvies.

Les reunions del grup comptaran amb la **participació d'una persona de l'equip docent** del centre on es creu el grup, ja siga titular del Departament d'Orientació Pedagògica, de la Direcció o Vicedirecció de l'IES, tutor/a del grup, entre altres, segons estipule el propi centre. Aquesta persona impulsarà i supervisarà el treball de l'alumnat que forme part del Grup de Promotors/es de DDHH i ODS; per això rebrà el suport de l'equip d'UNRWA Comunitat Valenciana. Aquesta persona canalitzarà les comunicacions del Grup que considere pertinents a l'equip d'UNRWA Comunitat Valenciana respecte al treball del Grup. A més gestionarà les necessitats logístiques de la intervenció com ara la disponibilitat d'equip de música amb micròfon en el centre; la disponibilitat d'espais oberts de l'IES per a la representació (pati); i la invitació a la resta de la comunitat educativa a l'esdeveniment.

Finalment, el Grup es regirà pels principis de respecte mutu, diàleg, participació i escolta de tots i totes.

Sessió 5

PRIMERS PASSOS

L'OBJECTIU d'aquesta sessió és aconseguir la cohesió i el sentiment de Grup a través d'exercicis cooperatius que fomenten el coneixement de l'altre, l'escolta activa, la cooperació assembleària i el sentiment de pertinença a un Grup on tots i totes tenen el mateix objectiu. Aquesta Sessió obri la porta a la creació col·lectiva d'una performance que es reforçarà en les sessions següents. El procés creatiu fins al producte final, que serà mostrat a la resta de la comunitat educativa, es desenvoluparà al llarg de tres sessions consecutives, i és en aquesta on es planteja la idea inicial de performance.

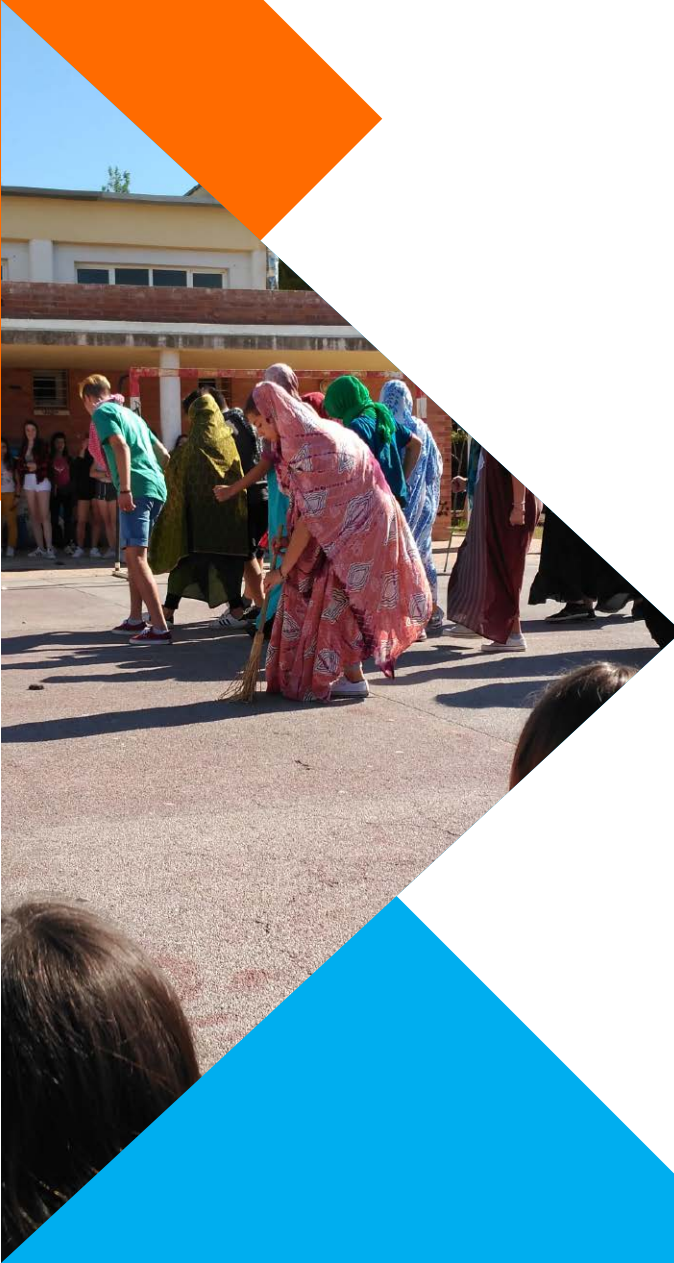
PARTICIPANTS: Alumnat integrant del Grup de Promotors i Promotores de DDHH-ODS, amb l'acompanyament docent i equip d' UNRWA Comunitat Valenciana.

DURADA: 55 minuts.

METODOLOGIA: Desenvolupament de 5 Passos: Escalfament, Escolta activa, Improvisació, Assemblea i Invitació. En cada pas s'han inclòs diferents dinàmiques. En funció del grup, se seleccionaran aquelles més pertinents...

MATERIAL: Bola del món inflable / objectes inclosos en l'exercici de gesticulació / targetes amb les situacions d'improvisació d'escenes.

LLOC: Es desenvoluparan en un espai diàfan com el saló d'actes o el gimnàs.

→ Pas 1: ESCALFAMENT ACTORAL

A través de l'escalfament s'afavoreix la concentració i la disposició del grup al treball actoral. Igualment, aquest escalfament es realitza per a evitar lesions musculars i danys en l'aparell fonador. D'altra banda, els exercicis d'escalfament transmeten la importància de la disciplina i el treball sistemàtic. L'escalfament es dividirà en vocal amb la utilització de paraules contextualitzades (drets humans, justícia, refugiades, dignitat, cooperació, necessitats bàsiques...) i corporal.

El vocal consisteix a aconseguir una bona dicció, vocalització, projecció, volum i control de la respiració. Per això es realitzaran exercicis per a una correcta pronunciació de vocals i consonants; de control de volum de la veu (del murmurí al crit controlat); d'ús dels ressonadors naturals de la veu i de pràctica de diferents tipus de respiració (diafragmàtica, intercostal, de pit, etc.). Es vocalitzarà murmurant a distància fent-se entendre per la resta de companys i companyes.

Per la seua banda, l'escalfament corporal es basa a preparar a l'organisme per a un correcte rendiment físic i desenvolupar una òptima consciència corporal. A aquest efecte es posaran en pràctica estiraments, exercicis de velocitat, resistència i activació. Els exercicis d'estiraments i resistència es realitzen buscant la pau i fugint de la violència, mentre algun company frena eixa recerca o fugida.

DURADA: 5 minuts.

→ Pas 2: ESCOLTA ACTIVA

Amb aquest tipus d'exercicis es busca una major concentració de cada persona respecte a la resta del grup, a l'espai i als objectes que poguera haver-hi, al mateix temps que es persegueix una major confiança i cohesió grupal.

L'equip dinamitzador de la sessió pot optar per realitzar un dels següents exercicis d'escolta activa

COMPOTES (5 minuts)

Aquest exercici consisteix a comptar fins a vint amb els ulls tancats sense deixar espais vocals buits entre nosaltres. Cada número el dirà un membre del grup sense veure's entre ells i sense sobreposar-se, ocupant l'espai amb la nostra vocalització i respiració. En cas d'error, es reinicia el compte. A continuació i ja havent practicat l'ocupació de l'espai sonor, es canvien els números per paraules que resulten importants per a cadascuna de les persones participants. Es deixa un temps per a pensar les paraules abans de començar.

SPLASH (5 minuts)

Els diferents membres del Grup es passen una bola del món inflable mentre es desplacen per l'espai. S'ha de construir consens grupal respecte a les característiques del món (injust, pacífic, desigual, violent, feliç...) i respectar-lo.

→ Pas 3: IMPROVISACIÓ SOBRE ODS

En aquest pas, el grup desenvolupa capacitats com a imaginació, creativitat, capacitat de reacció... sobre la base de situacions concretes vinculades als Drets Humans o ODS i/o la situació de la població refugiada de Palestina.

En primer lloc, es faciliten al Grup diferents objectes quotidians situats sobre una taula. Cada persona en selecciona un i representa individualment una idea a través d'una gesticulació de 30 segons amb la qual reflecteix una situació en què es vulnereu o es promocionen els drets humans vinculats a algun ODS. Posteriorment, els i lrd alumnes que ho desitgen presenten la seua idea a la resta de companys i companyes, amb aquella gesticulació

A continuació es proposen objectes vinculats als diferents ODS i els seus Drets Humans per a ús del grup en l'exercici:

ODS	OBJECTES
ODS 2: Fam Zero	Embolcall alimentari, llanda de refresc, peça de fruita, os de pollastre, paquet d'arròs, xarxa de pesca, aixada, terra – llavors, diners (bitllets o monedes).
ODS 3: Salut i Benestar	Bata de metge o metgessa, termòmetre, benes, mascareta, guants higiènics, manta, caixa de medicaments (farmaciola).
ODS 4: Educació de Qualitat	Llibre, llapis, llibreta, folis, guix, regle.
ODS 6: Aigua neta-Potable i Sanejament	Raspall de dents, esponja, pastilla de sabó, poal, got, marraixa, tovallola.
ODS 8: Treball decent i Creixement econòmic	Casc, armilla reflectant, pala, sac, maletí, corbata, diners (bitllets o monedes).

En segon lloc, es divideix al grup en parelles o xicotets subgrups, cadascun dels quals improvisarà escenes d'acord a una situació prèviament explicada que guardarà relació amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible.

A continuació es proposen diverses situacions per a aquest exercici:

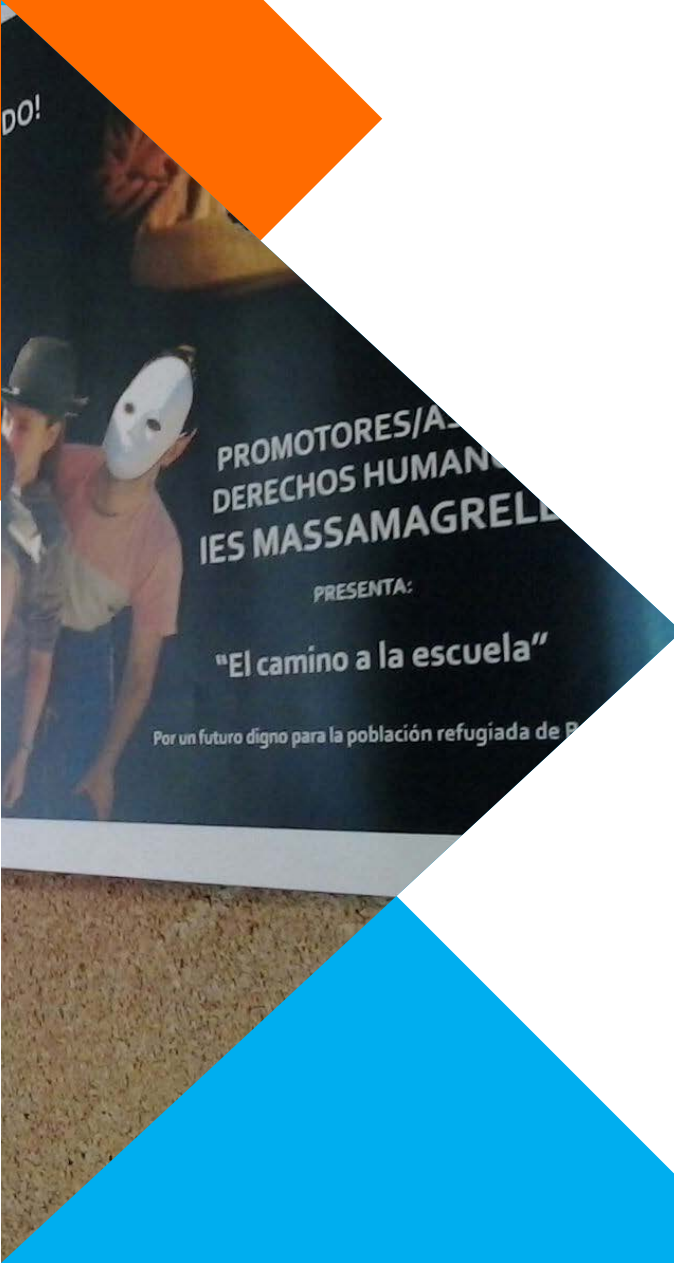
ODS	SITUACIONS
ODS 2: Fam Zero	• Discussió entre una mare i un fill palestins entorn de l'escassetat d'ingredients del plat de sopa del menjar o la repetició del mateix menú tots els dies. • Tensions en la cua de repartiment d'aliments d'ajuda d'emergència. • Una agricultora o agricultor palestí queda bloquejat en un check-point per un militar i no se li permet anar a conrear el seu camp/ arrebregar les olives de les seues oliveres. • Una dona embarassada és atesa per anèmia en un centre sanitari a causa de la seua inadequada alimentació. • Una dona o un home amb poques monedes o bitllets davant d'un mercat per a comprar aliments per a la parella i els seus tres fills o filles.
ODS 3: Salut i Benestar	• Una refugiada de Palestina és atesa per una metgessa d'UNRWA que li confessa que no han arribat medicaments per a la seua úlcera d'estómac / dolor d'esquena o que no la poden operar aquella setmana perquè no tenen recanvis d'instrumental quirúrgic / medicaments suficients. • Dues persones parlen sobre les mancances del centre sanitari per a atendre la seua diabetis. • Dos xiquets es queixen del fred de l'hivern en les seues cases sense calefacció ja que els talls d'electricitat duren entre 12 i 18 hores diàries. • Una parella parla de llogar-se una casa prop de l'hospital per a quan arribe el moment del part dos mesos abans.

ODS	SITUACIONS
ODS 4: Educació de qualitat	• Els talls d'electricitat impedeixen que diversos xiquets/es puguin seguir estudiant en les seues cases. • Dues germanes conversen sobre la por que sent una d'elles durant el camí a l'escola a veure's enmig d'una operació militar. • Uns pares decideixen que la seua filla abandone l'escola per a assumir més feines d'atenció a un familiar amb discapacitat física derivada d'una ofensiva militar. • Dos xiquets o xiquetes parlen sobre com la seua escola s'ha convertit en un alberg d'emergència durant un episodi de violència-conflicte i estan preocupats perquè no saben on seguiran les seues classes.
ODS 6 : Aigua neta – Potable i Sanejament	• Un matrimoni de refugiats de Palestina i els seus dos fills majors discuteixen sobre l'ús que se li pot donar a la poca aigua disponible a la setmana. • Dos vells amics de Gaza ploren el sofriment dels seus fills que van emmalaltir per beure aigua contaminada de l'aquífer de Gaza. • Conflicte entre una mare i la seua filla per a decidir qui ha d'anar a per aigua. La filla no vol perdre hores de classe. La mare està cansada de fer aquesta tasca. • Xiquets/es juguen a la riba del Mediterrani en un punt on s'aboquen aigües no tractades.

ODS	SITUACIONS
ODS 8 : Treball decent i Creixement econòmic	• Una cua de persones refugiades de Palestina aturades esperen per a fer una entrevista de treball en una empresa. Una d'elles ix decebuda de l'entrevista i els diu que tots els llocs estan coberts i és una pèrdua de temps. • Una jove arquitecta palestina que acaba la universitat a Líban veu com se li impedeix signar projectes d'arquitectura. • Dues dones dedicades a la recollida de pedres es queixen de la precarietat del seu treball (no tenen contracte, el salari és molt baix) i la sobrecàrrega de responsabilitats a casa. • Dues dones reben un microcrèdit per a emprendre un negoci.

DURADA: 15 minuts

→ Pas 4: ASSEMBLEA

En aquest pas, el grup treballa, amb la persona o persones responsables de la dinamització teatral de les sessions, els desitjos, inquietuds i motivacions per a protagonitzar una *performance*, al mateix temps que se li presenten les possibilitats de *performance* proposades en l'Annex 1 per a la retroalimentació i consens grupal en el cas que el centre educatiu no triara a l'inici del programa pedagògic posar l'accent principalment en un ODS concret. Si el centre educatiu va prioritzar un ODS, es farà sobre ell la *performance*, que serà presentada en aquest precís moment. L'explicació de la proposta de *performance* reforça els continguts apresos prèviament respecte als Drets Humans i ODS explicant el context i els símbols dels quals està composta.

Durant l'Assemblea, el conjunt dels actors ha d'acordar una sèrie de tasques de cara a la segona sessió preparatòria de la *performance* consistent en el muntatge. Aquestes tasques són:

- Determinar quin alumne/a procedirà a la lectura de textos inicials o finals continguts en la *performance*. Per això es realitzarà una prova de lectura.
- Adaptar la *performance* al nombre d'alumnes pertanyents al Grup.
- Seleccionar pistes de música ambient i/o efectes sonors.
- Definir personatges i rols previstos en la *performance*.
- Definició de vestuari i materials necessaris.

DURADA: 30 minuts.

→ Pas 5: LA INVITACIÓ

El grup al complet es fa una fotografia amb la qual preparar un cartell d'invitació a la *performance* que puga ser penjat en el centre educatiu per a donar visibilitat a l'acció teatral que es realitzarà, indicant missatge de la *performance*, dia i lloc.

Al llarg de la sessió s'ha de reforçar el sentiment de pertinença al grup, així com l'objectiu comú de tots ells i elles per al que estan assajant i presentaran la *performance* triada. El bloc "Actuar per a transformar" persegueix convertir els i les alumnes en agents transformadors de la societat i defensors d'un món molt més just, sostenible i pacífic des del seu entorn més pròxim.

Sessió 6

EL MUNTATGE

Recuperant allò treballat en els diferents exercicis d'improvisació de la sessió anterior i tenint presents les característiques de cada grup i les seues aportacions, la performance es construeix col·lectivament aprofundint en la caracterització dels personatges, la disposició espacial i coordinació de temps. Durant aquesta sessió es produeix el muntatge de la performance, es realitza l'enriquiment col·lectiu d'aquesta i es distribueixen les tasques entre l'alumnat, reforçant en tot moment el grup i animant-lo cap a la mobilització.

PARTICIPANTS: Grup de Promotors i Promotores de DDHH-ODS, docents, dinamitzadors teatrals i UNRWA Comunitat Valenciana.

DURADA: 55 minuts.

METODOLOGIA: Desenvolupament de 3 Passos: Escalfament, Posada en comú i Posada en funcionament.

MATERIAL: Atrezzo i escenografia corresponent a la proposta de *performance* triada (vegeu Annex 1) i facilitat per UNRWA Comunitat Valenciana / Equip de música / Pistes musicals / Cartells convocatòria *performance*.

LLOC: Espai diàfan com el saló d'actes o el gimnàs.

→ Pas 1: ESCALFAMENT ACTORAL

La persona o persones responsables de la dinamització teatral dirigeix exercicis d'escalfament a l'inici de la classe similars als realitzats anteriorment (vegeu Sessió 5) per a recalcar la seua importància en els processos creatius i en la posada en escena, així com per a crear un bon ambient de treball.

DURADA: 5 minuts.

→ Pas 2: POSADA EN COMÚ

El grup posarà en comú els aspectes més destacables dels exercicis treballats en sessions anteriors, destacant aquelles idees sorgides en les improvisacions que poden aprofitar-se per a l'enriquiment de la performance. Amb açò es pretén valorar el treball i esforç del grup i fer-lo protagonista del procés. La persona o persones responsables de la dinamització, al costat del personal docent i UNRWA Comunitat Valenciana arreglaran les aportacions en aquest sentit per a reforçar la performance.

DURADA: 15 minuts.

→ Pas 3: POSADA EN FUNCIONAMENT

Durant aquest pas, el grup ha de resoldre amb l'acompanyament docent, teatral i d'UNRWA Comunitat Valenciana diversos aspectes:

- Aclarir les necessitats de logística (equip de música del centre educatiu, micròfon, mobiliari, si fóra el cas) i persones responsables de la seua preparació per a la posada final en escena.
 - Distribuir responsabilitats en la difusió de l'esdeveniment:
 - Missatge per megafonia de l'institut.
- Repartiment i pegada de cartells anunciadors.
- Definir la data exacta de la representació.
- Analitzar l'espai on realitzar la representació i adequar-la a ell.

DURADA: 35 minuts.

Sessió 7

L'ASSAIG

La Sessió 7 està exclusivament dedicada a l'assaig de la performance i el seu perfeccionament fins a la representació final. A través de l'assaig, els promotors i promotores es transformen d'espectadors en actors, assumint un compromís real i un paper protagonista en la defensa dels DDHH i la consecució dels ODS per al cas particular de la població refugiada de Palestina. Finalitzada la sessió, l'alumne o alumna ocupa el seu lloc com a agent actiu de sensibilització i canvi, garantint l'efecte multiplicador del missatge i el seu impacte en la representació final.

PARTICIPANTS: Grup de promotors i promotores de DDHH-ODS, docents, dinamitzadors teatrals i UNRWA Comunitat Valenciana.

DURADA: 55 minuts.

METODOLOGIA: Desenvolupament de **2 Passos:** Escalfament i Assaig general.

MATERIAL: Atrezzo i escenografia corresponent a la proposta de *performance* triada (veure Annex 1) i facilitat per UNRWA Comunitat Valenciana / Equip de música / Pistes musicals.

LLOC: Espai diàfan com el saló d'actes o el gimnàs.

→ Pas 1: ESCALFAMENT

S'utilitzaran les tècniques d'escalfament assenyalades en la Sessió 5, mantenint la disciplina i predisposició actoral en el treball del grup.

DURADA: 5 minuts.

→ Pas 2: ASSAIG GENERAL

Durant la sessió se succeiran diferents assajos generals on es realitzarà l'ajust de temps i guió necessari, mentre l'alumnat guanya confiança de cara a la presentació pública de la performance davant la resta de la seua comunitat educativa.

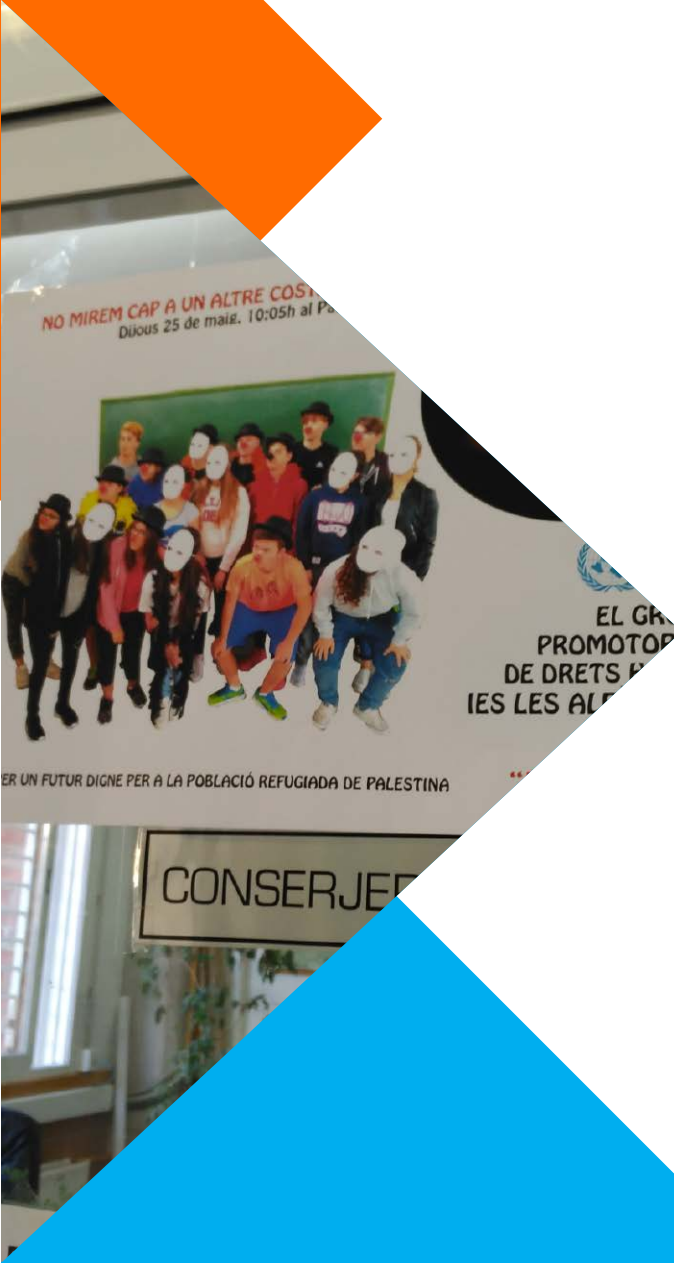
Si és possible, l'assaig general es realitza en l'espai on es representarà la performance, el qual haurà sigut acordat prèviament amb el centre. Si no és possible, es realitzarà en l'espai habitual de treball (gimnàs o saló d'actes).

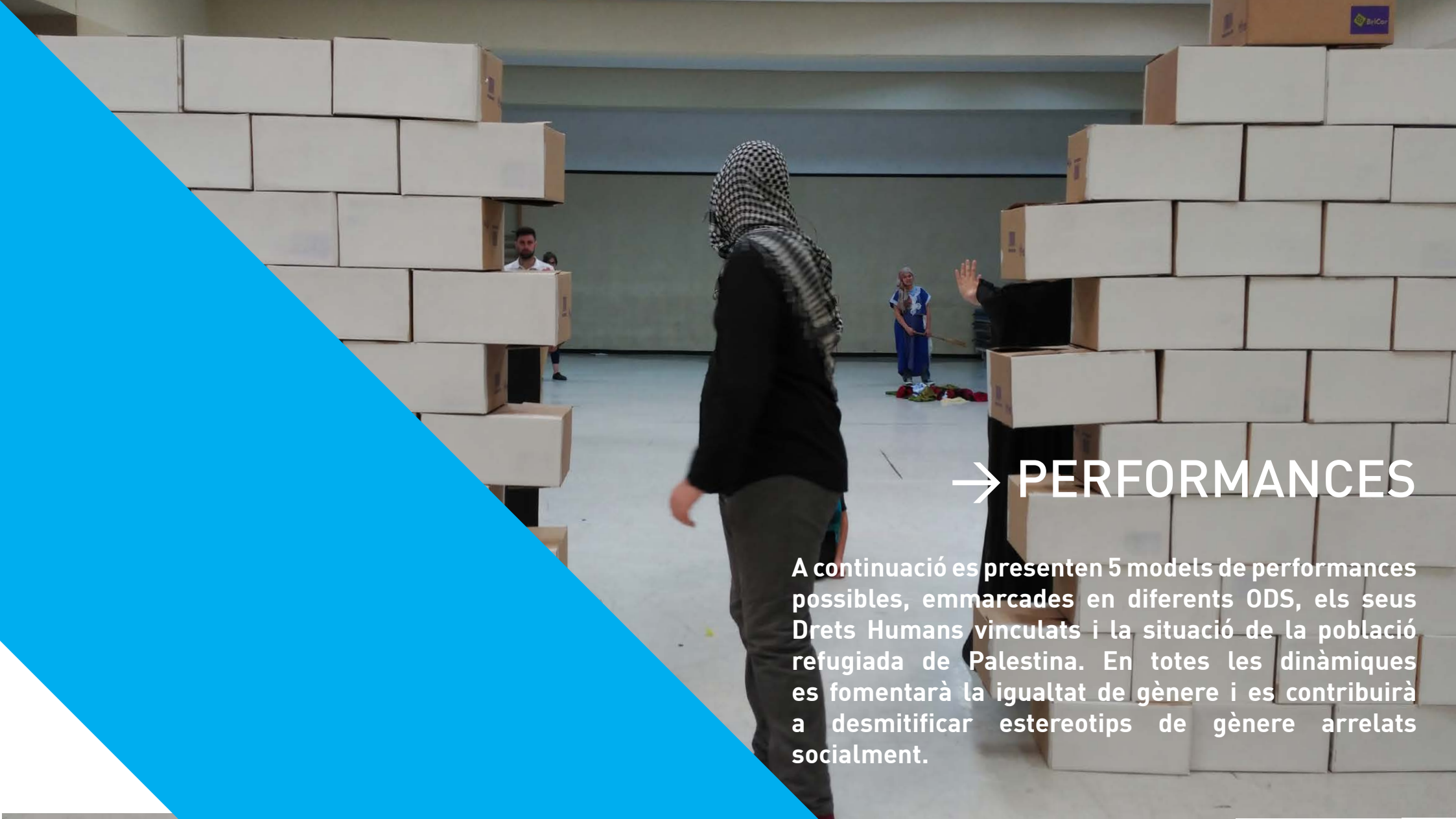
L'assaig es realitza amb atrezzo, escenografia, música i lectures de text com si es tractara de la presentació pública. Després de cada representació, el personal dinamitzador teatral, personal docent, UNRWA Comunitat Valenciana i l'alumnat treballaran les correccions pertinents; procedint a un nou assaig per a polir l'acció teatral final.

La sessió acaba resolent dubtes i compartint inquietuds. A més es recorda la distribució de tasques de l'alumnat definides en sessions prèvies i se sol·licita la col·laboració del Grup per al muntatge de l'escenografia el dia previst de representació en el centre. Per això es convida a l'alumnat a sol·licitar als seus professors/es la possibilitat d'absentar-se de l'aula de forma prèvia a la representació en horari de pati per a poder ajudar.

S'insisteix en l'enganxada de cartells i el missatge per megafonia convidant públic ja siga de forma continuada els dies previs a la representació com el mateix dia de l'actuació.

DURADA: 50 minuts.

→ PERFORMANCES

A continuació es presenten 5 models de performances possibles, emmarcades en diferents ODS, els seus Drets Humans vinculats i la situació de la població refugiada de Palestina. En totes les dinàmiques es fomentarà la igualtat de gènere i es contribuirà a desmitificar estereotips de gènere arrelats socialment.

→ AMB L'ALIMENTACIÓ NO ES JUGA (ODS 2)

Nombre de participants: **10 -12 persones (nº par)** - DURADA: **15 minuts** - Lloc de realització: **Pati de l'IES o similar**

POSAR FI A LA FAM, ACONSEGUIR LA SEGURETAT ALIMENTÀRIA I LA MILLORA DE L'ALIMENTACIÓ

CONTEXT: El 41 % de la població del territori palestí ocupat pateix inseguretats alimentària, a causa, principalment, de l'ocupació i del bloqueig, que restringeixen el moviment de béns i persones dins del territori, i ha produït l'alça de preus i la creixent desocupació, i ha deixat moltes llars depenents de l'ajuda humanitària i amb falta dels nutrients necessaris, en particular en la Franja de Gaza. Acabar amb la pobresa i fer el món que compartim, la nostra llar, millor, sostenible i pacífic implica aconseguir el repte de la fam zero i acabar amb la malnutrició. Per això és necessari eliminar la desigualtat (ODS 10) que separa aquells que més tenen dels que tenen menys, garantint el Dret a l'Alimentació de tota la població i sense importar el lloc on hages nascut. Els Drets a l'Aigua Potable i a una Ocupació Digna tenen a veure també amb l'assoliment d'aquest ODS.

DESCRIPCIÓ: La performance es desenvolupa en dos espais escènics enfrontats. En el primer d'ells apareixen personatges amb característiques portades a l'extrem pròpies d'un insolidari i amb un consum gens responsable, seguint l'estètica de la pel·lícula *Els jocs de la fam*. Davant d'aquests personatges es disposa una taula de cara al públic assistent repleta de productes i menjar. En el segon, una comunitat palestina en la Franja de Gaza la seguretat alimentària de la qual no està garantida a causa de la baixa productivitat de les terres i les dificultats per a accedir als cultius propers al Mur (tela verda marró amb munts d'arena) i al banc de pesca (tela blava amb peixos de plàstic), per la qual cosa la comunitat no compta amb ingressos/diners suficients per a comprar els aliments que necessita. Açò fa que la població patisca malnutrició i limite la seua dieta alimentària diària a productes que no aporten les calories suficients (2.500 són les kcal recomanades) i tenen mancances en vitamines i nutrients (poca varietat i quantitat de fruites i verdures fresques, a més d'altres aliments que proporcionen proteïnes). Per al desenvolupament de les escenes en la comunitat palestina, aquesta es disposa entre les dues teles (la que simula un camp de cultiu i la que simula la mar Mediterrània).

La desigualtat entre ambdues escenes provoca el contrast escènic. Enmig dels dos es troba un personatge vestit amb túnica negra i màscara blanca al costat d'un paperògraf on estan marcats els dies del calendari. Aquest personatge anirà passant els dies mentre les escenes a banda i banda se succeeixen entrant en moviment i parant-se en teatre-imatge de la següent manera:

2 FAM
ZERO

2 FAM ZERO

Ambdues escenes seran portades a l'extrem expressant sentiments i símptomes derivats de la seua situació. Mentre uns manifesten actituds com la gola, el balafament, l'acapament i la falta de solidaritat, els del segon grup van simulant l'empitjorament de la seua salut i la desesperació. Després del cinquè dia, el personatge que marca el ritme amb el calendari es lleva la màscara i llig amb micròfon el text següent::

“1 de cada 9 persones en la Terra no té aliments suficients per a portar una vida saludable. La mala nutrició és la culpable de quasi la meitat de les morts dels xiquets i xiquetes que no arriben a complir els 5 anys. Dia a dia, 1.6 milions de persones que viuen en el territori palestí ocupat pateixen inseguretat alimentària perquè es troben sota l'ocupació militar israeliana ,que en 2017 compleix 50 anys, i enmig d'un conflicte de quasi 7 dècades. Els alts nivells de desocupació i les limitacions per a accedir a recursos productius com la terra, el mar i materials importats fa que els seus ingressos siguin reduïts per a tenir una dieta alimentosa suficient en quantitat i amb els nutrients necessaris per a una vida saludable. Un món amb fam zero i seguretat alimentària serà un món millor. És tasca de tots i totes”.

Posteriorment, la persona amb el megàfon marca el següent nombre i les persones de tots dos grups tornen als seus llocs i representen la següent escena:

DIA	MÓN EXTRAVAGANT INSOLIDARI	COMUNITAT PALESTINA EN LA FRANJA DE GAZA
1	Ocupen lloc en la taula repleta de menjar i es col·loquen pitets per a menjar. Telefonen simulant dirigir una empresa i tenir bons ingressos econòmics.	Tracten d'accedir a la terra (tela marró coberta per arena). Uns arriben, uns altres no. Descobreixen arena, arrepleguen algunes verdures i ho fan ràpid, mirant d'un costat a un altre.
2	Extrauen productes variats de borses i els disposen sobre la taula.	Tracten d'aconseguir els peixos sobre el mar com si estigueren pescant, sense poder. El mar està contaminat (llandes buides, papers arrugats i alguns peixos de plàstic).
3	Mengen diversos plats amb gola fins al mal de panxa .	Comparteixen en cercle un bol d'arròs entre tots.
4	Mostren el seu cansament de menjar i la fortalesa que tenen .	Les persones adultes mostren desesperació, no tenen suficients diners per a comprar més i altres aliments.
5	Acaben tirant el menjar sobrant per terra i se'n van. /	Acaben esvaint-se, ocultant-se en les teles del mar i la terra.

DIA	MÓN EXTRAVAGANT INSOLIDARI	COMUNITAT PALESTINA EN LA FRANJA DE GAZA
6	Tornen, arrepleguen el menjar que han tirat i mostren una actitud menys superba-balafiadora i un cartell en el qual s'indica “consum responsable”.	Una organització humanitària, com UNRWA, proveeix ajuda alimentària i microcrèdits per a desenvolupar un altre tipus de negocis no vinculats a l'agricultura-pesca exclusivament que donen dignitat a aquestes persones.

2 FAM
ZERO

→ MATERIAL

- Equip i pista de música
- Micròfon
- Pitets per a menjar
- Barrets de copa
- Corbates
- Guants dona llargs
- Boes de plomes de colors
- Perruques diverses
- Taula i cadires de ruta
- Tela gran marró
- Tela gran blava
- Peixos de plàstics
- Arena
- 1 enciam
- 1 bol de fusta
- 2 Paquets d'arròs
- 1 rajola de xocolata

→ MATERIAL

- Safata amb fruites: pinya, plàtans, pomes...
- 1 pollastre
- Borses
- 1 caixa de cereals
- Hamburgueses
- Brick de llet, suc...
- Cocacoles
- 2 graneres i 2 arplegadors
- Túnica negra
- Màscara blanca
- Paperògraf
- Forquetes

3 SALUT I BENESTAR

→ LA SALUT NO FA RIURE (ODS 3)

Nombre de participants: **8 -10 persones** - DURADA: **15 minuts** - Lloc de realització: **Pati de l'IES o similar**

GARANTIR UNA VIDA SANA I PROMOURE EL BENESTAR PER A TOTS EN TOTES LES EDATS

CONTEXT: Les condicions d'accés a la Salut es veuen seriosament compromeses en situacions de conflicte. Aquests incrementen la desprotecció de la població afectada, minvant seriosament la seua capacitat de tenir garantida l'atenció i una vida sana. En el territori Palestí ocupat, les limitacions en la circulació obstaculitzen l'accés a l'assistència sanitària. La inseguretat alimentària i una dieta pobre en micronutrients comporten anèmia, la qual cosa té un impacte directe en la morbiditat i mortalitat materna i infantil. Les hores limitades d'electricitat al dia, la falta de medicaments i la dificultat per a introduir equips sanitaris en la Franja de Gaza fruit de l'ocupació i el bloqueig posa en risc la salut de la població refugiada de Palestina en la Franja (1.3 milions de persones), més si cap durant les ofensives militars.

DESCRIPCIÓ: L'escena se succeeix en un centre de salut. Personal sanitari atén un xicotet grup de pacients mentre sona una música hilarant. Entre ells es troba una dona amb un bebè / embarassada, una altra asseguda en una cadira de rodes, una persona invident, persona amb benes i una altra amb una cama ortopèdica (o altres conseqüències físiques derivades del conflicte). L'escena se succeeix en un to còmic (esquetxos: bebè cau al sòl, persona cadira de rodes s'alça, ball amb cama ortopèdica, embenat com una mòmia...) que contrasta amb la ruptura dramàtica que continua en la representació.

S'escolta una alarma d'emergència, seguida del so d'explosions, la qual cosa provoca que els personatges fugen i cerquen refugi. Alguns sanitaris i sanitàries aconsegueixen escapar (ixen de l'escena) portant almenys una pacient, mentre que la resta de personatges es gita en terra. Tot seguit, apareixen dos personatges amb túniques negres i màscares blanques, que estenen un gran plàstic negre sobre els cossos del personal sanitari i pacients tombats en terra, cobrint tota l'escena i deixant-la congelada durant uns segons. El so d'alarma cessa.

És aleshores quan torna a aparèixer el personal mèdic que va eixir de l'escena amb mascaretes i altre material sanitari. Aquells/es que havien quedat sota el plàstic, l'esgarren eixint de sota per a ser atesos pels metges i les metgesses, que reparteixen les mascaretes, embenen alguna ferida i ajuden a incorporar-se als seus companys/es ferits. Tot el grup queda dempeus mirant el públic.

En aquell moment els dos personatges vestits de negre tornen a escena, es lleven les màscares i lligen el text següent amb un megàfon:

3 SALUT I BENESTAR

“Garantir una vida sana i el benestar de tots i totes és important per a construir les societats del futur que volem. Ni la violència, ni la por, ni la desigualtat, ni la discriminació han d’impedir que les persones reben els serveis mèdics que necessiten. La salut física i mental és un dret humà i hem de garantir-la per a tots i totes sense discriminació, especialment per a les persones que viuen atrapades enmig de conflictes i crisis humanitàries, com ocorre amb la població refugiada de Palestina i les seues quasi 7 dècades de vulneració del seu Dret a la Salut. Durant l’ofensiva militar israeliana Marge Protector sobre la Franja de Gaza a l’estiu de 2014, més de 40.000 dones embarassades no van poder accedir als serveis de salut per les dificultats que comportava accedir a les clíniques. El 33 % dels medicaments considerats essencials per l’Organització Mundial de la Salut no estaven disponibles per a tractaments mèdics i operacions quirúrgiques. No, la salut no ens fa riure”.

→ MATERIAL

- Equip i pistes de música
- Micròfon
- 1 rotllo de plàstic negre
- Mascaretes sanitàries
- Bates blanques
- Guants de plàstic
- Cartell de salut sexual-reproductiva
- Mocadors
- Globus (per a simular embaràs)
- Auscultadors mèdics
- Kufiyas
- 2 túniques negres
- 2 màscares blanques
- Benes
- 1 cama ortopèdica
- 1 cadira de rodes
- Una nina-bebé

→ EL CAMÍ A ESCOLA (ODS 4)

Nombre de participants: **8 - 10 persones** - DURADA: **15 minuts** - Lloc de realització: **Pati de l'IES o similar**

GARANTIR UNA EDUCACIÓ DE QUALITAT INCLUSIVA I EQUITATIVA I PROMOURE LES OPORTUNITATS D'APRENENTATGE PERMANENT PER A TOTS

CONTEXT: L'Objectiu de Desenvolupament Sostenible núm. 4 persegueix aconseguir una educació de qualitat inclusiva i equitativa, sabent que aquesta és un eina clau per a un món millor. L'ODS 4 marca, entre les seues metes, que totes les xiquetes i xiquets acaben els cicles de l'ensenyament primari i secundària, en un món en el qual la meitat de menors que no assisteix a escola viu en zones de conflicte. El bloqueig i l'ocupació en el territori Palestí ocupat provoquen que els xiquets i xiquetes refugiats tinguin serioses dificultats per a accedir a l'Educació i acabar els seus estudis. Molts d'ells i elles han de sortejar obstacles i cercar rutes alternatives entre dues i cinc vegades més llargues per a poder accedir a l'escola; així com es veuen obligats a abandonar els seus estudis per a cercar alternatives d'ingrés per a les seues famílies.

Text inicial: L'educació és una eina clau per a un món millor. Un dels reptes que tenim la humanitat actualment és aconseguir que totes les xiquetes i xiquets acaben l'ensenyament primari i secundària. Però hi ha llocs, com aquells on viu la població refugiada de Palestina, a l'altre costat del Mediterrani, on el bloqueig i l'ocupació militar ho impedeixen. Molts xiquets i xiquetes tenen serioses dificultats per a accedir i acabar els seus estudis en un món desigual davant el qual no podem romandre indiferents ni mirar cap a un altre costat. Així ho defensem els companys i companyes del grup de Promotors de Drets Humans d'UNRWA. Avui i ací ens posem en la pell dels xics i xiques refugiades de Palestina de la nostra edat.

DESCRIPCIÓ: En escena, un grup de xics i xiques es prepara per a anar a la col·legi amb material escolar. Inicien la seua ruta cap al seu centre educatiu trobant-se en el camí amb diversos obstacles simbòlics propis d'un llenguatge teatral de performance que els dificulten el seu accés a l'Educació al costat dels quals sempre estan apareixen uns personatges vestits amb túniques negres i màscares blanques no identificables.

El primer obstacle amb el qual es troba el grup de menors és, a penes eixir, l'impediment d'un pare, a qui murmuren els personatges de túniques negres, que la seua filla vaja a escola indicant-li que ha de quedar-se a casa i realitzar tasques domèstiques (cuidar el seu avi) o també per la por que té al fet que la seua filla creue els check-point que hi ha de camí al col·le. Pare i filla es queden en una posició de foto-imatge. La resta del grup, format per xics i xiques (és important visibilitzar que altres xiques continuen anant a escola) continua avançant cap a l'escola en un moviment zigzaguejant per l'espai. El segon obstacle consisteix en una xarxa de pescar que sostenen els mateixos personatges de túniques negres. En aquest obstacle, un dels menors queda atrapat i no pot continuar i es paralitza de nou en aquella posició, atrapat en una xarxa que es deixa caure sobre ell. El tercer obstacle és un poal d'aigua en el qual un/a dels xiquets que realitzen el camí a l'escola beu aigua contaminada (pintura de cara verda) i emmalalteix per açò, no podent continuar aquest camí i quedant-se paralytitzat. Al costat del menor apareix un personatge vestit de doctor/a que l'atén. El quart obstacle és un check-point, punt de control, simulat com un mur construït amb

4 EDUCACIÓ DE QUALITAT

4 EDUCACIÓ DE QUALITAT

caixes, on els personatges de túniques negres registren les motxilles dels xiquets/es indicant-los el senyal de stop amb la mà i/o mostrant el senyal de trànsit de stop. Solament un alumne aconsegueix travessar aquest control i arribar finalment a l'escola, un lloc en l'espai escènic cobert de llibres, mentre que la resta del grup queda en el control de mobilitat paralitzat.

Aquest personatge, en constatar que només és un, omple la seua motxilla amb els llibres i torna a buscar els seus companys/as fins a l'inici de la ruta. Convencen el pare de la seua companya perquè vaja amb ells, alliberen el xic atrapat en l'embull i finalment es reuneixen amb els altres en el check-point, moment en el qual el grup mostra els llibres davant les figures encaputxades, els qui finalment s'esvaeixen permetent el pas i l'arribada de tot el grup unit a l'escola. Una vegada en ella, es procedeix a la lectura amb un micròfon del següent text:

“L'Educació no és un privilegi. Res hauria de ser un obstacle perquè tots els xiquets i xiquetes d'aquest món rebem una bona educació. És el nostre dret humà i hem de protegir-lo fins i tot en les condicions de conflicte més extremes, enmig d'eixes guerres o situacions que esborren els somnis i les esperances dels i les més xicotetes. La meitat de la infància del món que no assisteix a l'escola ho fa en zones de conflicte. Moltes de les escoles on s'educa la població refugiada de Palestina estan en la línia de foc. Aquestes escoles estan afectades pel conflicte armat i la violència. Molts xiquets i xiquetes han de sortir obstacles i cercar rutes alternatives entre dues i cinc vegades més llargues per a poder accedir a l'escola. Sense una Educació de Qualitat no podrem construir un món molt més just, tolerant i pacífic. Fem-ho possible!”

→ MATERIAL

- Equip i música
- Llibres escolars
- Caixes de cartó
- Pintura grisa i blanca
- Túniques negres
- Màscara blanca
- Granera i arreplegador
- Material escolar
- Barba
- Xarxa de pescar
- Mocadors
- Kufiyyas
- Pissarra
- Cadires
- Pupitres
- Bata de mèdica
- Farmaciola
- Pintura de cara verda
- Micròfon

6 AIGUA NETA I SANEJAMENT

→ A LA RECERCA DE L'AIGUA PER DRET (ODS 6)

Nombre de participants: **8 - 10 persones** - DURADA: **15 - 20 minuts** - Lloc de realització: **Pati de l'IES o similar**

GARANTIR LA DISPONIBILITAT D'AIGUA I LA SEUA GESTIÓ SOSTENIBLE I EL SANEJAMENT PER A TOTS.

CONTEXTE: Proveir-se d'aigua sol ser complicat en territori Palestí ocupat, on el consum mitjà per persona (entre 60 i 90 m3 diaris per persona a Cisjordània i la Franja de Gaza, respectivament) és més baix del recomanat (100 m3). L'aquífer de la Franja de Gaza està contaminat en un 90 % i diàriament s'aboquen 90.000 metres cúbics d'aigües residuals no tractades al Mediterrani. Tot açò en un context on se succeeixen els talls del subministrament d'aigua i de llum en el qual és necessari reconstruir infraestructura hídrica i de clavegueram destruït durant els episodis de violència extrema, i la salubritat de l'aigua afecta la salut de les persones. Sense aigua no es pot viure. És per açò que dones i xiquetes, encarregades del treball domèstic, són les encarregades de recórrer llargues distàncies a la recerca d'aigua potable per a les seues famílies.

DESCRIPCIÓ: L'escena s'inicia a l'hora de menjar en una casa palestina quan el pare obri una aixeta sostinguda per un personatge amb túnica negra pel qual no ix aigua a causa d'un tall del subministrament. Tot seguit indica a les seues filles (grup de portadores amb mocadors en el pèl, poals, guants i màscares blanques) que han d'anar a buscar aigua fins a un pou. Les portadores iniciaran un camí en el qual aniran creuant o sortejant 4 dificultats fins a arribar a la seua destinació, simbolitzant diferents característiques d'aigua no apta per a consum. Cada dificultat està simbolitzada amb una tela de color subjecta per dos personatges de túniques negres, els quals embolicaran i sacsaran a les portadores de diverses maneres cada vegada que arriben a una de les teles. En aquell moment una portadora simularà omplir el seu poal amb aigua de la tela. Cada poal amaga pintura de cara del mateix color de la tela. Per tant, quan la portadora omple el poal i beu, la seua màscara es tenyeix del color que correspon: Així successivament en la resta de teles.

Les teles tenen els colors: negra (aigua contaminada), verda (aigua estancada), marró (aigües residuals), roja (aigua salubre) i blava (aigua potable). A més, tenen escrita la característica de l'aigua que representen. En finalitzar el pas per cada tela, aquestes han d'estirar-se adequadament perquè puga llegir-se el seu contingut.

L'escena finalitza quan les portadores amb les màscares i mans tacades arriben al pou i s'emboliquen en la tela blava-aigua potable, llavant-se les màscares. El circuit es pot repetir tantes vegades com es desitge fins que els personatges de túniques negres envolten les portadores amb totes les teles de colors i es procedeix a la lectura amb micròfon del text següent:

AIGUA CONTAMINADA

AIGUA ESTANCADA

AIGÜES RESIDUALS

AIGUA SALUBRE

AIGUA POTABLE

6 AIGUA NETA I SANEJAMENT

“Tenir aigua, sanejament i higiene és un dret humà. No obstant això, milers de milions de persones en el nostre món segueixen enfrontant-se diàriament a enormes dificultats per aconseguir-ho. El bloqueig i l'ocupació sota la qual viuen els refugiats i refugiades de Palestina a Cisjordània i la Franja de Gaza dificulten el seu accés a l'aigua potable i els obliga a recórrer llargues distàncies per a cercar-la. Diàriament, disposen de menys metres cúbics d'aigua del que és recomanable per a portar una vida saludable. L'aqüífer que proveeix a Gaza està contaminat i diàriament són abocats milers de metres cúbics d'aigües residuals al Mediterrani sense poder tractar-les, per la qual cosa s'estima que en 2020 la Franja de Gaza serà un lloc on no es puga viure. L'aigua és imprescindible per a la subsistència de l'ésser humà. Aconseguir que totes les persones tinguem accés a aigua potable i cuidar els ecosistemes on brolla, inclosos els boscos, les muntanyes, els aqüífers, rius i llacs és una responsabilitat de tots i totes. La terra té dret a beure i nosaltres també”.

→ MATERIAL

- Equip i pistes de música
- 1 megàfon
- 2 túniques negres
- Màscara blanca segons alumnat
- Pintura de cara negra, verd, marró, roja
- Pintura en esprai negra/blanc per a pintar teles
- Guants de plàstic blancs
- Samarretes blanques segons alumnat
- 6 teles 2 x 4 metres (1 negra, 1 verd, 1 marró, 1 roja i 1 blava)
- 1 aixeta de metall
- 5 poals d'aigua. Metàl·lics
- Mocador

→ A CASA A TREBALLAR (ODS 8)

Nombre de participants: **8 - 10 persones** - DURADA: **15 minuts** - Lloc de realització: **Pati de l'IES o similar**

**PROMOURE EL CREIXEMENT ECONÒMIC SOSTINGUT, INCLUSIU I SOSTENIBLE,
L'OCUPACIÓ PLENA I PRODUCTIVA I EL TREBALL DECENT PER A TOTS.**

CONTEXT: El bloqueig de la Franja de Gaza impedeix que la població refugiada de Palestina compte amb els mitjans de vida i un treball digne que els permeti eixir de la pobresa. Les limitacions d'accés a les aigües territorials per a la pesca i a les terres de cultiu incrementen la desocupació, la inseguretat alimentària i la dependència de l'ajuda. Per al poble de Gaza, agrícola i pescador, escapar de la pobresa implica poder accedir i treballar els seus recursos.

DESCRIPCIÓ: L'escena s'inicia quan agricultors/es i pescadors es desperten per a iniciar una jornada laboral. En fila índia, primer uns i després uns altres, es dirigeixen amb les seues eines (aixades, canyes de pescar...) a les seues terres de conreu i aigües de pesca, i versionant la cançó de Blancaneus i els set nans (ai-hooooo... a Palestina a treballar). Després d'un espai on exerceixen els seus mitjans de vida en dos espais diferenciats per una tela blava sobre la qual es distribueixen peixos; i una tela verda sobre la qual es distribueixen plantes, comença una música de rock industrial.

És en aquest moment quan personatges en formació i abillats amb túniques negres, màscares blanques i escuts apareixen i al ritme d'aquell rock industrial comencen a espentar simultàniament els i les treballadores de les seues terres i zona de pesca amuntgant-los en l'espai de terreny intermedi. Pescadors i agricultors es veuen desplaçats al centre, veient-se obligats a dipositar les seues eines en terra. Els/les treballadores acaben formant un grup compacte de persones immòbils esquena amb esquena i flanquejats pels escuts sobre els quals es poden llegir conceptes com a opressió, injustícia, desigualtat, violència de gènere, violència... L'escena es congela i passats uns segons quan l'alumnat trenca la seua formació per a llegir el següent text amb un micròfon:

**8 TREBALL DECENT
I CREIXEMENT
ECONÒMIC**

8 TREBALL DECENT I CREIXEMENT ECONÒMIC

“Més de 2.000 milions de persones viuen amb menys de dos dòlars al dia. Només podrem acabar amb la pobresa, el gran desafiament de la nostra humanitat, si totes les persones tenen una ocupació digna i ben pagada, especialment les dones i els més joves. Les xiques hem de tenir les mateixes oportunitats que els xics per a aconseguir un treball i cobrar el mateix per açò. I a nosaltres, els i les més joves, han de formar-nos perquè puguem aconseguir un lloc de treball segur i decent sense importar el nostre gènere, si som rics o pobres o d'on vinguem. Per a un poble agrícola i pescador com el palestí, accedir a les terres i a la pesca és un pas necessari per a la seua seguretat alimentària, el seu treball i el seu desenvolupament”.

→ MATERIAL

- Equip i música
- Micròfon
- Canyes de pescar
- Peixos de plàstic
- Aixades
- Rellotge gegant
- Plantes
- Tela blava
- Tela verda
- Cartells amb conceptes
- Escuts
- Túniques negres
- Màscares blanques
- Mocadors
- Kufiyyas

comité autonòmic
unrwa
comunitat valenciana

C/ Roger de Llúria, núm. 14, 3r C, València

Telèfon: 96 3313615

www.unrwa.es

www.escuelasporlapaz.com

comité autonòmic
unrwa
comunitat valenciana

Agència de Nacions Unides per als
refugiats de Palestina
www.unrwa.es